

Základná škola s materskou školou
Školská 4, Zeleneč

INOVOVANÝ ŠKOLSKÝ VZDELÁVACÍ
PROGRAM

pre

1. stupeň ZŠ – ISCED 1

a

2. stupeň ZŠ – ISCED 2

ThLic. Daniela Depešová
riaditeľka

PREDKLADATEĽ		
Názov školy	Základná škola s materskou školou, Školská 4, Zeleneč	
Adresa	Školská 4 919 21 Zeleneč	
IČO	378 365 61	
Riaditeľ školy	ThLic. Daniela Depešová	
Koordinátor pre tvorbu iškVP	ISCED 1	Mgr. Dominika Kollárová
	ISCED 2	
Kontakt	tel. číslo	033/5541 024
	e-mail	zs.zelenec@apo.sk

ZRIAĐOVATEĽ	
Názov	Obec Zeleneč
Adresa	Školská 224 919 21 Zeleneč

CHARAKTERISTIKA ŠKOLY	
Organizovanosť	plnoorganizovaná škola
Veľkosť	(Berúc do úvahy maximálne počty žiakov stanovené zákonom a priestorové podmienky školy.)
Počet žiakov	- uvedený v pláne práce školy
Počet ročníkov	9
Vyučovací jazyk	slovenský

ZÁZNAMY O PLATNOSTI A REVIDOVANÍ		
platnosť/revidovanie	dátum	zaznamenanie inovácie, zmeny, úpravy a pod.
Platnosť iškVP od	01.09. 2015	Inovovaná všeobecná časť, učebné osnovy ISCED 1 ANJ/1
Platnosť iškVP od	01.09. 2016	Inovovaná všeobecná časť
		Inovovaná všeobecná časť, učebné osnovy ISCED 1 ANJ/2

1. ZÁKLADNÉ IDENTIFIKAČNÉ ÚDAJE

Názov vzdelávacieho programu :	Inovovaný školský vzdelávací program pre ZŠ pre prvý stupeň ZŠ - primárne vzdelanie pre druhý stupeň ZŠ - nižšie stredné vzdelanie
Názov školy :	Základná škola s materskou školou, Školská 4, Zeleneč
Adresa školy, kontakt :	Školská 4, Zeleneč 919 21, 033 5541 024, zs.zelenec@apo.sk
IČO :	37836561
Druh a typ školy :	Štátna plnoorganizovaná základná škola s materskou školou
Forma organizácie výchovy a vzdelávania :	Denná forma štúdia
Stupeň vzdelania :	ISCED 1/ primárne vzdelanie/1.stupeň základnej školy ISCED 2/ nižšie stredné vzdelanie/2.stupeň základnej školy
Dĺžka štúdia:	Primárne vzdelanie - 4.roky (Prvý stupeň základnej školy/1.- 4.ročník) Nižšie stredné vzdelanie – 5 rokov (Druhý stupeň základnej školy/5.- 9.ročník)
Forma štúdia: Začiatok vyučovania: 07.45 h	Denná forma štúdia Individuálne vzdelávanie v zmysle § 24 zákona č.245/2008 Z.Z. o výchove a vzdelávaní (školský zákon) a o zmene a doplnení niektorých zákonov Do triedy základnej školy možno začleniť žiaka so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami (ŠVVP) – žiaka so zdravotným znevýhodnením, žiaka zo sociálne znevýhodneného prostredia, žiaka s nadaním. Škola týmto žiakom vytvára špecifické podmienky na vzdelávanie, ktoré sú konkretizované v individuálnom vzdelávacom programe (IVP), v ktorom sú uvedené špeciálne postupy, organizačné formy, personálne a materiálne podmienky a priestorové úpravy. Pri tvorbe a plnení IVP začleneného žiaka škola spolupracuje s Centrom špeciálno-pedagogického poradenstva a prevencie a s Centrom pedagogicko-psychologického poradenstva
Vyučovacie stratégie	1.Humanistický prístup k vyučovaniu - zreteľ na osobnosť žiaka : Rešpektovanie práv dieťaťa Vytváranie optimálnej klímy v triede Podporovanie samostatnosti žiakov Uplatňovanie overených vyučovacích zásad Uplatňovanie efektívnych vyučovacích metód a organizačných foriem Rozvíjanie hodnotiaceho myslenia žiakov Rozvíjanie kľúčových kompetencií žiakov Rozvoj čitateľskej, finančnej gramotnosti Využívanie rôznych informačných zdrojov Radosť z poznávania, vytváranie pozitívneho vzťahu k vzdelávaniu a ku škole

Spôsob, podmienky ukončovania výchovy a vzdelávania a vydávanie dokladu o získanom vzdelaní	<p>Žiak získa primárne vzdelanie úspešným absolvovaním posledného ročníka ucelenej časti vzdelávacieho programu odboru vzdelávania pre prvý stupeň základnej školy. Dokladom o získanom stupni vzdelania je vysvedčenie s doložkou.</p> <p>Žiak získa nižšie stredné vzdelanie úspešným absolvovaním posledného ročníka ucelenej časti vzdelávacieho programu odboru pre druhý stupeň základnej školy. Dokladom o získanom stupni vzdelania je vysvedčenie s doložkou.</p> <p>Ak žiak ukončí plnenie povinnej školskej dochádzky v nižšom ročníku ako deviatom ročníku, na vysvedčení z príslušného ročníka sa mu v doložke uvedie: "<i>Žiak získal primárne vzdelanie</i>"</p> <p>Mimoriadne nadaný žiak môže skončiť základnú školu skôr ako za deväť rokov. Na vysvedčení sa do doložky uvedie: "<i>Žiak získal nižšie stredné vzdelanie</i>"</p> <p>Žiakovi, ktorý ukončil vzdelávanie v základnej škole sa na vysvedčení uvedie, koľko rokov povinnej školskej dochádzky splnil.</p>
Vyučovací jazyk :	slovenský
Systém kontroly a hodnotenia	<ol style="list-style-type: none"> 1. Vnútny systém kontroly a hodnotenia žiakov 2. Hodnotenie pedagogických zamestnancov
Poradie a dĺžky prestávok :	1.-10 min, 2.-15 min, 3.- 10 min, 4.- 10 min, 5. – 10 min, 6. – 30 min, 7.- 5 min
Riaditeľ školy :	ThLic. Daniela Depešová
Kordinátor pre tvorbu ŠKVP ISCED 1 a ISCED 2 :	Mgr. Dominika Kollárová
Kontakty :	033/5541 024 , zs.zelenec@apo.sk 0911/239 919
Zriaďovateľ :	Obec Zeleneč
Adresa :	Školská 4, Zeleneč 91921
Podmienky na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci žiakov a zamestnancov pri výchove a vzdelávaní :	Externý odborný zamestnanec s osvedčením autorizovaného bezpečnostného technika - Mgr. Čegiňová. Podmienky každoročne podliehajú odbornej kontrole (audit prac. prostredia, revízie). Zamestnanci sú pravidelne školení v oblasti BOZP, PO a v poskytovaní predlekárskej prvej pomoci min. raz za dva roky a žiaci vždy na začiatku školského roka, na prvej vyučovacej hodine predmetu, ktorého obsah vyžaduje špecifickú konkretizáciu dodržiavania pravidiel BOZP a PO a pred každým podujatím školy mimo areálu školy.
Spolupráca s rodičmi a inými subjektmi v oblasti výchovy a vzdelávania, kultúrnych a spoločenských aktivít	najmä: OZ ZRPŠ, Rada rodičov, Rada školy, Obec Zeleneč, Rímsko-katolícka farnosť Zeleneč, Obecná knižnica Zeleneč, TJ Zeleneč, Matica Slovenská, Slovenský zväz záhradkárov, Skupina nadšencov pre obnovenie tradícií v obci Zeleneč

Inovovaný školský vzdelávací program obsahuje :

- a) **názov vzdelávacieho programu** (časť 1. Základné identifikačné údaje)
- b) **vymedzenie vlastných cieľov a poslania výchovy a vzdelávania**
- c) **stupeň vzdelania, ktorý sa dosiahne absolvovaním školského vzdelávacieho programu alebo jeho ucelenej časti** (časť 1. Základné identifikačné údaje)
- d) **vlastné zameranie školy** (časť 2. Filozofia školy)
- e) **dĺžka štúdia a formy výchovy a vzdelávania** (časť 1. Základné identifikačné údaje)
- f) **učebné osnovy**
- g) **učebný plán**
- h) **vyučovací jazyk podľa §12** (časť 1. Základné identifikačné údaje)
- i) **spôsob, podmienky ukončovania výchovy a vzdelávania a vydávanie dokladu o získanom vzdelaní** (časť 1. Základné identifikačné údaje)
- j) **personálne zabezpečenie** (príloha A – Plán práce školy)
- k) **materiálno-technické a priestorové podmienky** (časť 7. Materiálno-technické a priestorové podmienky)
- l) **podmienky na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri výchove a vzdelávaní** (časť 1. Základné identifikačné údaje, časť 8. Podmienky na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri výchove a vzdelávaní)
- m) **vnútorný systém kontroly a hodnotenia detí a žiakov** (príloha B – samostatný dokument)
- n) **vnútorný systém kontroly a hodnotenia zamestnancov školy** (príloha C – samostatný dokument)
- o) **požiadavky na kontinuálne vzdelávanie pedagogických a odborných zamestnancov** (príloha D – Ročný plán kontinuálneho vzdelávania)
- p) **osobitosti a podmienky na výchovu a vzdelávanie žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami**
- r) **revidovanie**

2. VYMEDZENIE VLASTNÝCH CIEĽOV A POSLANIA VÝCHOVY A VZDELÁVANIA

Hlavným cieľom činnosti našej školy je nezávisle, objektívne a zodpovedne **vytvárať optimálne podmienky na osobnostný rozvoj žiakov prostredníctvom zavádzania inovačných koncepcií výchovy a vzdelávania v podnetnom a bezpečnom pracovnom prostredí v úzkom kontakte s komunitou obce uplatňovaním najmä týchto hodnôt:**

- PRÁVA DIEŤATA
- ĽUDSKÉ PRÁVA
- ZÁKONNOSŤ
- BIO-PSYCHO-SOCIÁLNY MODEL ZDRAVIA

pri komplexnom **zameraní školy** na :

- TVORIVO-HUMÁNNOU VÝCHOVU
- ROZVOJ KĽUČOVÝCH KOMPETENCIÍ ŽIAKOV
- PREVENCIU SOCIÁLNO-PATOLOGICKÝCH JAVOV
- ROZVOJ MIMORIADNYCH VLOH A SCHOPNOSTÍ ŽIAKOV

Dlhodobý cieľ :

Neustále prispôsobovať výchovu a vzdelávanie potrebám otvorenej, demokratickej, informatickej spoločnosti s cieľom úspešného prechodu absolventov našej školy na vyššie stupne vzdelávania, t.j. uplatnenie našich absolventov v konkurenčnom prostredí škôl, perspektívne na trhu práce, v občianskej spoločnosti a v osobnom živote.

Profil absolventa našej školy :

Žiak má možnosť osvojiť si schopnosť aktivizovať a aplikovať zvnútornený systém vedomostí, komunikačných, personálnych, interpersonálnych a sociálnych schopností a zručností, životných hodnôt, postojov a osobnostných kvalít v oblasti etiky a morálky v rozsahu výchovno-vzdelávacieho obsahu učiva vrátane žiackych kompetencií podľa Inovovaného štátneho vzdelávacieho programu, ISCED 1 a ISCED 2 (t.j. 1. a 2.stupeň ZŠ), tvorivo a kriticky riešiť problémy, pracovať s informačnými technológiami, realizovať numerické a symbolické aplikácie, formovať občiansku spoločnosť.

Žiak Základnej školy v Zelenči má možnosť počas svojho štúdia na tejto škole osvojiť si také poznatky a schopnosti, aby mohol preukázať nasledovné spôsobilosti a zručnosti:

- pozná zákonitosti aktívneho učenia sa, efektívne organizuje svoje vzdelávacie a voľnočasové aktivity,
- používa digitálne technológie pri seba vzdelávaní a prezentácií výsledkov svojej práce,
- pozná ľudské práva, základné a občianske slobody,
- kultivovaným a etickým spôsobom sa dožaduje svojich práv v spisovnom slovenskom aj cudzom jazyku,
- vie kultivovane verejne prezentovať svoj názor,
- pozná svoje osobnostné predpoklady a možnosti rozvoja vlastnej osobnosti,
- vie tímovo spolupracovať a rozhodovať,
- uvedomuje si svoju zodpovednosť za svoje konanie,
- stará sa o svoje zdravie, uvedomuje si význam prevencie a dokáže poskytnúť predlekársku prvú pomoc,
- v osobnom živote podporuje a volí ekologické alternatívy hospodárenia a užívania životného prostredia,
- rešpektovať demokratické princípy, uskutočňovať aktivity verejného záujmu.

Primárne vzdelanie (1. stupeň základnej školy) má zabezpečiť hladký prechod z predškolského vzdelávania a z rodinnej starostlivosti na školské vzdelávanie prostredníctvom stimulovania poznávacej zvedavosti detí, vychádzajúcej z ich osobného poznania a vlastných skúseností. Východiskovým bodom sú tu aktuálne skúsenosti žiaka, predbežné vedomosti a pojmy a záujmy rozvíjané podľa jeho reálnych možností tak, aby sa dosiahol pevný základ pre jeho budúci akademický a sociálny úspech. Program je založený na princípe postupu od známeho k neznámemu pri nadobúdaní skúseností z pozorovania a zažitia aktivít a udalostí, ktoré sú spojené so životom dieťaťa a s jeho bezprostredným kultúrnym a prírodným prostredím.

V tomto veku je pre deti dôležitá programová možnosť získať vlastnými aktivitami bohaté skúsenosti a zážitky z hroveho a učebného prostredia rovesníkov. Osobne významné je aj poskytovanie možností rozvíjať si potrebu vyjadrovať sa a realizovať sa prostredníctvom slov, pohybov, piesní a obrazov, čo je významný základ pre rozvoj gramotnosti. Priateľská a ústretová klíma podnecuje žiakov k činnostiam poznávania, konania, hodnotenia a dorozumievania sa i porozumenia si, ktoré podporujú účastnícke učenie sa a celostný rozvoj ich osobnosti.

Program primárneho vzdelávania má pripraviť žiakov na samostatnú prácu i na prácu v skupinke, aby každý z nich získal pevný základ spoločného poznania a zároveň osobnej skúsenosti zo vzájomného ohľadu, uznania a úcty.

Vzdelávanie na prvom stupni je organizované tematicky s prirodzeným začlenením integratívnych predmetových prvkov, čím sa vytvára základ pre nižšie stredné vzdelávanie (ktoré už uplatňuje špecifickejší predmetovo-disciplinárny prístup).

Súčasťou cieľového programu je aj včasná korekcia prípadných znevýhodnení (zdravotných, sociálnych a učebných) a rozpoznanie a podchytenie špecifických potrieb, záujmov a schopností (vrátane nadania) žiakov.

Hodnotenie žiakov je postavené na plnení konkrétnych a splniteľných úloh, je založené prevažne na diagnostikovaní a uplatňovaní osobného rozvoja žiaka. Každý žiak musí mať možnosť zažívať úspech a musí vedieť, že chyby a ich odstraňovanie tiež napomáhajú k jeho rozvoju.

Ciele primárneho vzdelávania

Primárne vzdelávanie poskytuje východiskovú bázu pre postupné rozvíjanie kľúčových spôsobilostí (kompetencií) žiakov ako základu všeobecného vzdelania prostredníctvom nasledujúcich cieľov školy:

- poskytnúť žiakom bohaté možnosti vedeného skúmania ich najbližšieho kultúrneho a prírodného prostredia tak, aby sa rozvíjala ich predstavivosť, tvorivosť a záujem skúmať svoje okolie,
- umožniť žiakom spoznávať svoje vlastné schopnosti a rozvojové možnosti a osvojiť si základy spôsobilosti učiť sa učiť sa a poznávať seba samého,
- podporovať kognitívne procesy a spôsobilosti žiakov kriticky a tvorivo myslieť prostredníctvom získavania vlastnej poznávacej skúsenosti a aktívnym riešením problémov,
- vyvážene rozvíjať u žiakov spôsobilosti dorozumieť sa a porozumieť si, hodnotiť (vyberať a rozhodovať) a iniciatívne konať aj na základe sebariadenia a sebareflexie,
- podporovať rozvoj intrapersonálnych a interpersonálnych spôsobilostí, najmä otvorene vstupovať do sociálnych vzťahov, účinne spolupracovať, rozvíjať si sociálnu vnímavosť a

citlivosť k spolužiakom, učiteľom, rodičom, ďalším ľuďom obce a k svojmu širšiemu kultúrnemu a prírodnému okoliu,

- viesť žiakov k tolerancii a k akceptovaniu iných ľudí, ich duchovno-kultúrnych hodnôt,
- naučiť žiakov uplatňovať svoje práva a súčasne plniť svoje povinnosti, niesť zodpovednosť za svoje zdravie a aktívne ho chrániť a upevňovať.

Hlavnými programovými cieľmi primárneho vzdelávania sú rozvité kľúčové spôsobilosti (ako kombinácie vedomostí, spôsobilostí, skúseností a postojov) žiakov na úrovni, ktorá je pre nich osobne dosiahnuteľná.

V etape primárneho vzdelávania sú za kľúčové považované: komunikačné spôsobilosti, matematická gramotnosť a gramotnosť v oblasti prírodných vied a technológií, spôsobilosti v oblasti digitálnej gramotnosti (informačno-komunikačné technológie), spôsobilosti učiť sa učiť sa, riešiť problémy, ďalej sú to osobné, sociálne a občianske spôsobilosti, spôsobilosť chápať kultúru v kontexte a vyjadrovať sa prostriedkami danej kultúry.

Nižšie stredné vzdelanie

Predpokladom dosiahnutia cieľov nižšieho stredného vzdelávania je zaistenie kontinuity a plynulého prechodu z primárneho na nižšie stredné vzdelávanie.

Základom nižšieho stredného vzdelávania je interdisciplinárny (medzipredmetový) prístup pri osvojovaní znalostí a spôsobilostí žiakov a rozvoj ich analytických a kritických schopností. Aktuálne znalosti žiakov a ich uplatňovanie v praxi sú východiskovým bodom pri získavaní nových znalostí a ďalšom rozvoji kompetencií žiakov.

Nevyhnutnou súčasťou cieľov nižšieho stredného vzdelávania je vypestovať u žiakov zodpovednosť za vlastné učenie sa a poskytnúť im príležitosti objaviť a rozvinúť ich schopnosti v súlade s ich reálnymi možnosťami, aby získali podklad pre optimálne rozhodnutie o ďalšom – vyššom strednom vzdelávaní.

Ciele nižšieho stredného vzdelania

Hlavným cieľom je, aby žiaci nadobudli:

- primerane veku rozvinuté kľúčové spôsobilosti (kompetencie), zmysluplné základné vedomosti a znalosti a vypestovaný základ záujmu o celoživotné učenie sa,
- jasné povedomie národného a svetového kultúrneho dedičstva,
- záujem a potrebu zmysluplnej aktivity a tvorivosti.

Zámery nižšieho stredného vzdelania sú tieto očakávania od žiaka:

- osvojiť si základ všeobecného vzdelania poskytovaného školou,
- mať záujem a potrebu učiť sa aj mimo školy,
- osvojenie si a využívanie efektívnych stratégií učenia sa,
- nadobudnúť primeranú úroveň komunikačných spôsobilostí a spolupráce,
- mať rešpekt k druhým a zodpovedný vzťah k sebe a svojmu zdraviu.

Dosiahnutie tohto stupňa vzdelania je pre všetkých žiakov nevyhnutnou podmienkou pokračovania v ďalšom štúdiu.

3. Charakteristika pedagogického zboru

(pre primárne a nižšie stredné vzdelanie)

Priemerný počet učiteľov je vzhľadom na veľkosť školy cca 20. V kolektíve prevládajú ženy. Pedagógovia pôsobia aj ako vedúci záujmových útvarov. Kolektív učiteľov tvoria učitelia s pedagogickou praxou a overenou odbornou spôsobilosťou. Schopnosti a skúsenosti pedagógov sa odzrkadľujú na výsledkoch žiakov, ktoré sú už tradične veľmi dobré. Na škole pôsobí výchovný poradca, koordinátor finančnej gramotnosti, čitateľskej gramotnosti, koordinátori prevencie, koordinátor pre environmentálnu výchovu. Pedagógovia školy sú sústredení v predmetových komisiách a metodickom združení, v ktorých sa stretávajú na pravidelných zasadnutiach, vymieňajú a koordinujú si nadobudnuté skúsenosti, inšpirujú sa navzájom, informujú sa o nových metódach a formách vyučovania s cieľom modernizovať vyučovací proces. Vzdelávaniu pedagógov venuje škola významnú pozornosť. Každoročne je vypracovaný Plán kontinuálneho vzdelávania, v rámci ktorého je vytvorený harmonogram ďalšieho vzdelávania učiteľov, v ktorom sú vytýčené oblasti, v ktorých by bolo potrebné dosiahnuté vzdelávanie pedagógov rozšíriť. Vedenie školy poskytuje všetkým zamestnancom možnosť systematického vzdelávania sa. Zamestnanci sa zúčastňujú vzdelávacích aktivít aj mimo kontinuálneho vzdelávania, predovšetkým účasťou na ďalších vzdelávacích podujatiach. Všetci pedagogickí zamestnanci Základnej školy v Zelenči spĺňajú kvalifikačné predpoklady (t.j. sú kvalifikovaní) na vykonávanie pedagogickej činnosti.

4. Organizácia prijímacieho konania

Zápis do 1. ročníka sa uskutočňuje v súlade so VZN Obce vždy tretí aprílový týždeň v piatok. Presný dátum a čas zápisu je vždy zverejnený na web stránke školy. Zápis sa uskutočňuje v spolupráci so psychológom a s učiteľkami MŠ. Zákonný zástupca dieťaťa, ktoré k 1.septembru v danom školskom roku dovŕšilo 6 rokov, je povinný sa s dieťaťom zúčastniť zápisu. Počas zápisu si deti nenásilne vyskúšajú svoje schopnosti v nenáročných testoch a pohovormi s učiteľkami a detským psychológom. Zákonní zástupcovia detí poskytnú ich osobné údaje, zároveň uvedú záujem o pobyt v školskom klube detí. Po zápise obdržia rozhodnutie o prijatí. V prípade pochybností o školskej zrelosti dieťaťa, môžu rodičia dohodnúť ďalšie stretnutie s detským psychológom v Centre pedagogicko-psychologického poradenstva a prevencie. Zákonný zástupca môže požiadať o odloženie začiatku plnenia povinnej školskej dochádzky o 1 rok na základe odporúčania odborného zamestnanca príslušného CPPPpP, prípadne pediatra. Riaditeľ školy môže rozhodnúť o odklade začiatku plnenia povinnej školskej dochádzky dieťaťa aj na návrh materskej školy, ktorú dieťa navštevuje, a na základe predchádzajúceho odporúčania zariadenia výchovného poradenstva a prevencie, a to vždy s informovaným súhlasom zákonného zástupcu. K rozhodnutiu riaditeľa školy je nevyhnutná žiadosť zákonného zástupcu dieťaťa.

5. DLHODOBÉ PROJEKTY

- Projekt e - learningový portál
- projekt Škola podporujúca zdravie
- Elektronizácia vzdelávacieho systému regionálneho školstva

6. SPOLUPRÁCA S RODIČMI A INÝMI SUBJEKTMI

Počas celého školského roka je škola otvorená širokej rodičovskej verejnosti. Cieľom spolupráce školy s rodičmi je zapájanie rodičov do života školy, snaha vzbudiť záujem rodičov o prácu ich detí v škole, prekonať bariéru medzi rodičmi a učiteľmi. Ku formám, ktoré smerujú k dosiahnutiu týchto cieľov, patria už niekoľko rokov osvedčené akcie a podujatia:

- Otvorenie školského roka
- Ples školy
- Vianočné čaro
- MDD

Škola umožňuje rodičom navštevovať telocvičňu a športový areál na rôzne telovýchovné aktivity. Podporu a pomoc má škola aj vďaka spolupráci s Rodičovskou radou. Schôdze rodičovského združenia sú trikrát ročne (podľa potreby aj viac).

Dobrá spoluprácu máme s Radou školy. Rada školy zasadá 4 x do roka a má 11 členov. 4 členovia zastupujú rodičov, 2 členovia zastupujú pedagogických zamestnancov, 1 člen zastupuje nepedagogických zamestnancov a 4 členovia zastupujú zriaďovateľa Obec Zeleneč. Je zostavená podľa zákona a riadi sa svojím štatútom. Škola spolupracuje aj s inými organizáciami: Obec Zeleneč, Rímsko-katolícka farnosť Zeleneč, Obecná knižnica Zeleneč, TJ Zeleneč, Matica Slovenská, Slovenský zväz záhradkárov, Skupina nadšencov pre obnovenie tradícií v obci Zeleneč, polícia Cífer - pri podujatiach zameraných na podporu prevencie šikanovania, či kriminality, Hasičský zbor, Červený kríž. Taktiež spolupracuje so strednými školami, s Centrom pedagogickopsychologického poradenstva a prevencie, s úradom práce sociálnych vecí a rodiny.

7. MATERIÁLNO-TECHNICKÉ A PRIESTOROVÉ PODMIENKY

Poloha a dostupnosť školy v obci je dobrá. Podmienky školy zodpovedajú školskému vzdelávaciemu programu pre primárne a nižšie stredné vzdelanie okrem podmienok na rozvoj telesnej výchovy – dlhodobo nemá ihrisko v areáli školy.

Hlavná budova základnej školy je dvojpodlažná budova. Je v nej celkom 15 učební, z toho 5 špeciálnych učební: 2 učebne informatiky, učebňa fyziky a chémie, interaktívna učebňa, telocvičňa. Pedagogickí zamestnanci majú k dispozícii 4 kancelárie – z toho 1 zborovňa a 3 kabinety. Vedenie školy má k dispozícii 3 kancelárie. V areáli školy sa nachádza samostatná budova telocvične a budova školskej jedálne. Na prízemí školy je zriadená jedna trieda MŠ - predškôlakov

Škola je vybavená sociálnymi a hygienickými priestormi na účely plnenia fyziologických a relaxačných potrieb žiakov aj zamestnancov. Pracovné prostredie je sledované, kontrolované a autorizovaným bezpečnostným technikom.

Vo výchovno-vzdelávacej práci a mimoškolských aktivitách úzko spolupracujeme s obecnou knižnicou. Využívame jej kvalitný knižný fond, ktorý Obecný úrad v Zelenči prioritne finančne podporuje. Prevádzka školy, školského klubu detí a MŠ sa riadi prevádzkovým poriadkom schváleným Regionálnym úradom verejného zdravotníctva v Trnave. Aj prevádzka zariadenia školského stravovania pri škole sa riadi podľa platného prevádzkového poriadku školskej jedálne.

Materiálno-technické vybavenie a učebné pomôcky sú každoročne dopĺňané podľa potrieb na základe žiadostí pedagógov.

Škola poskytuje stravovacie služby žiakom.

Materiálno-technické zabezpečenie – digitálne technológie :

Škola bežne využíva vo výchovno-vzdelávacom procese digitálne technológie a internet.

Digitálne zariadenia na vyučovací proces :	Zborovňa : 2x PC, 2x tlačiareň, skener Kabinet cudzích jazykov : tlačiareň Kabinet výchovného poradcu : 1x PC, tlačiareň, skener Učebňa informatiky 1: 19x PC, dataprojektor, Učebňa informatiky 2: 11x PC, dataprojektor, televízor Interaktívna učebňa 20 tabletov, dataprojektor, PC (notebook), reproduktory Ostatné k dispozícii učiteľom pre žiakov : 14x PC (notebook) 1x digitálna kamera 1x fotoaparát 9 x rádio s CD prehrávačom 6x dataprojektor (4 namontované v triedach , 2 voľne k dispozícii) Internet v budove školy (Zmena stavu digitálnych technológií je vyhradená v súvislosti so zmenami v stave inventáru) Trieda MŠ: DVD prehrávač, televízor, PC
Digitálne zariadenia na administratívu :	Kancelárie riaditeľstva školy : 2x PC 6 x tlačiareň (Zmena stavu digitálnych technológií je vyhradená v súvislosti so zmenami v stave inventáru)

8. PODMIENKY NA ZAISTENIE BEZPEČNOSTI A OCHRANY ZDRAVIA PRI VÝCHOVE A VZDELÁVANÍ

Bezpečnosť a ochrana zdravia žiakov primárneho a nižšieho stredného vzdelania a zamestnancov školy pri výchove a vzdelávaní sú pod dohľadom externého odborného zamestnanca s osvedčením autorizovaného bezpečnostného technika f. Čegin. Pracovné podmienky každoročne podliehajú odbornej kontrole (audit prac. prostredia, revízie).

Psychohygienické a osobitne hygienické pracovné podmienky žiakov a učiteľov (*t.j. štruktúra pracovného režimu a odpočinku žiakov a učiteľov, režim vyučovania s rešpektovaním hygieny učenia, zdravé prostredie učební (tried) a ostatných priestorov školy, svetlo, teplo, nehlučnosť, čistota, vetranie, hygienické vybavenie priestorov, primeraná veľkosť sedacieho a pracovného nábytku, stravovací a pitný režim žiakov podľa vekových a individuálnych potrieb žiakov*) sú monitorované.

Prevádzkoví zamestnanci zabezpečujú estetiku, čistotu a hygienu priestorov školy a kontrolujú vstup osôb do priestorov školy.

Školský žiacky nábytok a ostatné zariadenia sú min. raz ročne kontrolované, zodpovedajú stanoveným bezpečnostným a zdravotným normám.

Pedagogickí a prevádzkoví zamestnanci absolvujú pravidelne raz za dva roky školenie v oblasti bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci, ochrany pred požiarimi a poskytovania predlekárskej prvej pomoci, žiaci sú o ochrane zdravia a bezpečnosti poučení vždy na začiatku školského roka, na prvej vyučovacej hodine predmetu, ktorého obsah vyžaduje špecifickú konkretizáciu dodržiavania pravidiel BOZP a PO a pred každým podujatím školy mimo areálu školy.

S bezpečnostnými predpismi v oblasti správania sa v škole, počas mimoškolských aktivít oboznamujú učitelia žiakov na začiatku roka prvý deň v škole a na prvej vyučovacej hodine každého predmetu, pred každou účelovou školskou aktivitou. Aj priebežne počas roka vedú učitelia žiakov k dodržiavaniu všetkých bezpečnostných opatrení. Zvlášť sa to týka odborných učební chémie a fyziky, kuchyne a pod. Všetky požiadavky na bezpečnosť sú spracované vo Vnútorom poriadku školy, v Prevádzkovom poriadku školy.

Protipožiarna ochrana je zabezpečená hasiacimi prístrojmi, ktoré sú rozmiestnené na každom poschodí.

Lekárničky sú pravidelne kontrolované a dopĺňané potrebným zdravotníckym materiálom. Na verejne prístupných miestach sú oznamy o poskytnutí prvej pomoci vrátane telefonických kontaktov. V celej budove školy aj v areáli školy je prísny zákaz fajčenia, pitia alkoholu a používania iných škodlivých látok. Na všetkých poschodiach sú vyznačené únikové východy.

CHARAKTERISTIKA INOVAVANÉHO ŠKOLSKÉHO VZDELÁVACIEHO PROGRAMU

Kompetenčný profil žiaka

Pri formulovaní kompetencií žiaka sme vychádzali z nasledujúcich teoretických východísk:

- Kompetencie chápeme ako prienik troch množín: vedomosti, zručnosti, motívy a postoje
- Zo Zákona o výchove a vzdelávaní 245/2008 sme vychádzali pri formulovaní kompetencií žiaka. Úlohou výchovno-vzdelávacej práce v našej škole je dosiahnuť nižšie popísané kompetencie. Sformulované prejavy žiaka a popísané indikátory prítomnosti danej kompetencie majú sprehľadniť úroveň osvojenia daných kompetencií, t.j. splnenie úlohy.

KOMPETENCIE

Komunikačné schopnosti, ústne a písomné spôsobilosti

<i>Prejavy správania žiaka</i>	<ul style="list-style-type: none">■ ústne a písomne sa zrozumiteľne vyjadruje v spisovnej podobe slovenčiny■ číta s porozumením, súvislé i nesúvislé texty (návody, tabuľky, schémy)■ prezentuje získané informácie
<i>Indikátory kompetencie</i>	<ul style="list-style-type: none">■ využívanie spisovnej podoby jazyka na vyučovaní všetkých predmetov■ metódy na rozvoj čitateľskej gramotnosti pravidelne zaradené na všetkých vyučovacích hodinách

Komunikácia v štátnom a anglickom jazyku

<i>Prejavy správania žiaka</i>	<ul style="list-style-type: none">■ vie využiť jazyk v praktickej komunikácii■ schopnosť vyjadriť názor, postoj
<i>Indikátory kompetencie</i>	<ul style="list-style-type: none">■ organizovanie triednych a školských prezentácií■ organizovanie projektov a diskusných tém

Využívanie informačno-komunikačných technológií

<i>Prejavy správania žiaka</i>	<ul style="list-style-type: none">■ zručnosť pracovať s osobným počítačom■ schopnosť využívať rôzne informačné zdroje
<i>Indikátory kompetencie</i>	<ul style="list-style-type: none">■ používanie PC na vyučovaní ako zdroj informácií, na prípravu projektov■ prezentácia materiálov získaných z knižníc

Kompetencia matematickej gramotnosti

<i>Prejavy správania žiaka</i>	<ul style="list-style-type: none">■ používa matematické myslenie v bežnom živote, vyhľadáva logické súvislosti■ používa vzorce, štatistiky, tabuľky, časové harmonogramy
--------------------------------	---

Indikátory kompetencie	<ul style="list-style-type: none"> ■ účasť na matematických súťažiach a školských projektoch ■ práca s odborným textom ■ práca s cvičeniami logickej súvislosti ■ metódy na rozvoj matematickej gramotnosti pravidelne zaradené na všetkých vyučovacích hodinách
-------------------------------	--

Kompetencie v oblasti technických prírodných vied a technológií

Prejavy správania žiaka	<ul style="list-style-type: none"> ■ možnosť rozvoja technického myslenia ■ schopnosť prakticky využívať teóriu
--------------------------------	---

Indikátory kompetencie	<ul style="list-style-type: none"> ■ používanie zariadení v procese ■ poznanie predpisov BOZP ■ riešenie jednoduchých pokusov a pozorovaní
-------------------------------	---

Kompetencie k celoživotnému učeniu

Prejavy správania žiaka	<ul style="list-style-type: none"> ■ schopnosť organizovať vlastný život ■ schopnosť získať nové poznatky ■ možnosť sebarealizácie ■ možnosť zažiť úspech ■ možnosť slobodnej voľby
--------------------------------	--

Indikátory kompetencie	<ul style="list-style-type: none"> ■ vypracovať časový harmonogram práce ■ vybrať z ponuky záujmovej činnosti ■ akcie k voľbe povolania
-------------------------------	--

Sociálne a občianske kompetencie

Prejavy správania žiaka	<ul style="list-style-type: none"> ■ aktívne sa zapája do života komunity ■ schopnosť akceptovať odlišnosti medzi spoluobčanmi (aj spolužiakmi) ■ ochota pomôcť ■ znalosť zásad zdravého životného štýlu
--------------------------------	--

Indikátory kompetencie	<ul style="list-style-type: none"> ■ účasť na podujatiach zdravej školy, kurzoch (plávanie, lyžovanie) ■ spolupráca vo dvojici, skupine ■ vyhodnotenie práce koordinátora prevencie a výchovného poradcu ■ nevyskytuje sa narúšanie súžitia
-------------------------------	---

Podnikateľské schopnosti

Prejavy správania žiaka	<ul style="list-style-type: none"> ■ vie využiť praktickú komunikáciu s úradmi ■ schopnosť riadiť projekt: plánovať, organizovať, riadiť, analyzovať, komunikovať, hodnotiť, zaznamenávať
--------------------------------	---

Indikátory kompetencie	<ul style="list-style-type: none"> ■ návšteva OÚ, pošty ■ vybavenie konkrétnej záležitosti ■ hodnotenie a sebahodnotenie aktivít
-------------------------------	---

Kultúrne kompetencie

Prejavy správania žiaka

- *schopnosť vnímať emócie života*
- *schopnosť uplatniť kritické myslenie voči mediálnej ponuke*

Indikátory kompetencie

- *kultúrne dedičstvo obce – projekt*
- *účasť na kvalitných kultúrnych podujatiach*
- *príprava vlastných kultúrnych podujatí*

Profil absolventa - vzdelanostný model absolventa primárneho stupňa

Absolvent programu primárneho vzdelania má osvojené (aj vlastným podielom) základy čitateľskej, pisateľskej, matematickej, prírodovedeckej a kultúrnej gramotnosti. Nadobudol základy pre osvojenie účinných techník (celoživotného) učenia sa a pre rozvíjanie spôsobilostí. Získal predpoklady pre to, aby si vážil sám seba, i druhých ľudí, aby dokázal ústretovo komunikovať a spolupracovať.

Má osvojené základy používania materinského, štátneho a cudzieho jazyka. Úroveň rozvinutosti kľúčových kompetencií tvorí bázu pre ďalší rozvoj v následných stupňov vzdelávania.

Absolvent primárneho vzdelania má **osvojené tieto kľúčové kompetencie (spôsobilosti)4:**

(a) sociálne komunikačné kompetencie (spôsobilosti)

- vyjadruje sa súvisle a výstižne písomnou aj ústnou formou adekvátnou primárnemu stupňu vzdelávania,
- dokáže určitý čas sústredene načúvať, náležite reagovať, používať vhodné argumenty a vyjadriť svoj názor,
- uplatňuje ústretovú komunikáciu pre vytváranie dobrých vzťahov so spolužiakmi, učiteľmi, rodičmi a s ďalšími ľuďmi, s ktorými prichádza do kontaktu,
- rozumie rôznym typom doteraz používaných textov a bežne používaným prejavom neverbálnej komunikácie a dokáže na ne adekvátne reagovať,
- na základnej úrovni využíva technické prostriedky medzi osobnej komunikácie, chápe význam rešpektovania kultúrnej rozmanitosti,
- v cudzích jazykoch je schopný na primeranej úrovni porozumieť hovorenému textu, uplatniť sa v osobnej konverzácii, ako aj tvoriť texty, týkajúce sa bežných životných situácií,

(b) kompetencia (spôsobilosť) v oblasti matematického a prírodovedného myslenia

- používa základné matematické myslenie na riešenie rôznych praktických problémov v každodenných situáciách a je schopný (na rôznych úrovniach) používať matematické modely logického a priestorového myslenia a prezentácie (vzorce, modely)
- je pripravený ďalej si rozvíjať schopnosť objavovať, pýtať sa a hľadať odpovede, ktoré smerujú k systematizácii poznatkov,

(c) kompetencie (spôsobilosti) v oblasti informačných a komunikačných technológií

- vie používať vybrané informačné a komunikačné technológie pri vyučovaní a učení sa,
- ovláda základy potrebných počítačových aplikácií,

- dokáže primerane veku komunikovať pomocou elektronických médií,
- dokáže adekvátne veku aktívne vyhľadávať informácie na internete,
- vie používať rôzne vyučovacie programy,
- získal základy algoritmickeho myslenia,
- chápe, že je rozdiel medzi reálnym a virtuálnym svetom,
- vie, že existujú riziká, ktoré sú spojené s využívaním internetu a IKT.

(d) **kompetencia (spôsobilosť) učiť sa učiť sa**

- má osvojené základy schopnosti sebareflexie pri poznávaní svojich myšlienkových postupov, upravené podľa odporúčania Európskeho parlamentu a rady z 18. decembra 2006 o kľúčových kompetenciách pre celoživotné vzdelávanie.
- uplatňuje základy rôznych techník učenia sa a osvojovania si poznatkov,
- vyberá a hodnotí získané informácie, spracováva ich a využíva vo svojom učení a v iných činnostiach, uvedomuje si význam vytrvalosti a iniciatívy pre svoj pokrok,

(e) **kompetencia (spôsobilosť) riešiť problémy**

- vníma a sleduje problémové situácie v škole a vo svojom najbližšom okolí, adekvátne svojej úrovni navrhuje riešenia podľa svojich vedomostí a skúseností z danej oblasti,
- pri riešení problémov hľadá a využíva rôzne informácie, skúša viaceré možnosti riešenia problému, overuje správnosť riešenia a osvedčené postupy aplikuje pri podobných alebo nových problémoch,
- pokúša sa problémy a konflikty vo vzťahoch riešiť primeraným (chápaným a spolupracujúcim) spôsobom,

(f) **osobné, sociálne a občianske kompetencie (spôsobilosti)**

- má základy pre smerovanie k pozitívnemu sebaobrazu a sebadôvere,
- uvedomuje si vlastné potreby a tvorivo využíva svoje možnosti,
- dokáže odhadnúť svoje silné a slabé stránky ako svoje rozvojové možnosti,
- uvedomuje si dôležitosť ochrany svojho zdravia a jeho súvislosť s vhodným a aktívnym trávením voľného času,
- dokáže primerane veku odhadnúť dôsledky svojich rozhodnutí a činov,
- uvedomuje si, že má svoje práva a povinnosti,
- má osvojené základy pre efektívnu spoluprácu v skupine,
- dokáže prijímať nové nápady alebo aj sám prichádza s novými nápadi a postupmi pri spoločnej práci,
- uvedomuje si význam pozitívnej sociálno-emočnej klímy v triede a svojim konaním prispieva k dobrým medziľudským vzťahom,

(g) **kompetencia (spôsobilosť) vnímať a chápať kultúru a vyjadrovať sa nástrojmi kultúry**

- dokáže sa vyjadrovať na úrovni základnej kultúrnej gramotnosti prostredníctvom umeleckých a iných vyjadrovacích prostriedkov,
- dokáže pomenovať druhy umenia a ich hlavné nástroje a vyjadrovacie prostriedky (na úrovni primárneho vzdelávania),
- uvedomuje si význam umenia a kultúrnej komunikácie vo svojom živote,
- cení si a rešpektuje kultúrno-historické dedičstvo a ľudové tradície,

- rešpektuje vkus iných ľudí a primerane veku dokáže vyjadriť svoj názor a vkusový postoj,
- ovláda základné pravidlá, normy a zvyky súvisiace s úpravou zovňajšku človeka,
- pozná bežné pravidlá spoločenského kontaktu (etiketu),
- správa sa kultúrne, primerane okolnostiam a situáciám,
- má osvojené základy pre tolerantné a empatické vnímanie prejavov iných kultúr.

Profil absolventa – vzdelanostný model absolventa nižšieho stredného vzdelávania je založený na kľúčových spôsobilostiach (kompetenciách), ktoré zahŕňujú komplex vedomostí a znalostí, spôsobilostí a hodnotových postojov umožňujúcich jednotlivcovi poznávať, účinne konať, hodnotiť, dorozumievať sa a porozumieť si, začleniť sa do spoločenských vzťahov a osobnostne sa rozvíjať – zjednodušene ide o spôsobilosť uplatniť svoje vzdelanie v pracovnom, občianskom, rodinnom a osobnom živote.

Kľúčové kompetencie sa formujú na základe osobnej praktickej činnosti a skúsenosti a zároveň sú uplatniteľné v životnej praxi. Nevyjadrujú trvalý stav, ale menia svoju kvalitu a hodnotu počas celého života. Nezastarávajú ako vedomosti, ale majú potenciálnu vlastnosť neustále sa rozvíjať (a preto môžu byť základom celoživotného učenia sa a osobnej flexibility). Sú výsledkom a dôsledkom nielen formálneho (školského) vzdelávania, ale aj neformálneho vzdelávania, ako aj neinštitucionálneho vzdelávania.

Jednotlivé kľúčové spôsobilosti (kompetencie) sa navzájom prelínajú, prepájajú a majú nad predmetový programový charakter. **Získavajú sa ako produkt celkového procesu vzdelávania a sebavzdelávania**, t. j. kompletného vzdelávacieho programu a iných rozvíjajúcich aktivít prebiehajúcich v rámci školy.

Nadväzujúc na spôsobilosti získané v priebehu predchádzajúceho (primárneho) vzdelávania absolvent nižšieho sekundárneho vzdelania má **osvojené tieto kľúčové kompetencie (spôsobilosti)**:

kompetencia (spôsobilosť) k celoživotnému učeniu sa

- uvedomuje si potrebu svojho autonómneho učenia sa ako prostriedku sebarealizácie a osobného rozvoja,
- dokáže reflektovať proces vlastného učenia sa a myslenia pri získavaní a spracovávaní nových poznatkov a informácií a uplatňuje rôzne stratégie učenia sa,
- dokáže kriticky zhodnotiť informácie a ich zdroj, tvorivo ich spracovať a prakticky využívať,
- kriticky hodnotí svoj pokrok, prijíma spätnú väzbu a uvedomuje si svoje ďalšie rozvojové možnosti,

sociálne komunikačné kompetencie (spôsobilosti)

- dokáže využívať všetky dostupné formy komunikácie pri spracovávaní a vyjadrovaní informácií rôzneho typu, má adekvátny ústny a písomný prejav zodpovedajúci situácii a účelu komunikácie,
- efektívne využíva dostupné informačno-komunikačné technológie,
- vie prezentovať sám seba a výsledky svojej práce na verejnosti, používa odborný jazyk,
- dokáže primerane komunikovať v materinskom a v dvoch cudzích jazykoch,
- chápe význam a uplatňuje formy takých komunikačných spôsobilostí, ktoré sú základom efektívnej spolupráce, založenej na vzájomnom rešpektovaní práv a povinností a na prevzatí osobnej zodpovednosti,

kompetencia (spôsobilosť) uplatňovať základ matematického myslenia a základné schopnosti poznávať v oblasti vedy a techniky

- používa matematické myslenie na riešenie praktických problémov v každodenných situáciách,
- používa matematické modely logického a priestorového myslenia a prezentácie (vzorce, modely, štatistika, diagramy, grafy, tabuľky),

- používa základy prírodovednej gramotnosti, ktorá mu umožní robiť vedecky podložené úsudky, pričom vie použiť získané operačné vedomosti na úspešné riešenie problémov,

kompetencia (spôsobilosť) v oblasti informačných a komunikačných technológií

- má osvojené základné zručnosti v oblasti IKT ako predpoklad ďalšieho rozvoja,
- používa základné postupy pri práci s textom a jednoduchou prezentáciou,
- dokáže vytvoriť jednoduché tabuľky a grafy a pracovať v jednoduchom grafickom prostredí,
- je schopný nahrávať a prehrávať zvuky a videá,
- dokáže využívať IKT pri vzdelávaní,

kompetencia (spôsobilosť) riešiť problémy

- uplatňuje pri riešení problémov vhodné metódy založené na analyticko-kritickom a tvorivom myslení,
- je otvorený (pri riešení problémov) získavaniu a využívaniu rôznych, aj inovatívnych postupov, formuluje argumenty a dôkazy na obhájenie svojich výsledkov,
- dokáže spoznávať pri jednotlivých riešeniach ich klady i zápory a uvedomuje si aj potrebu zvažovať úroveň ich rizika,
- má predpoklady na konštruktívne a kooperatívne riešenie konfliktov,

kompetencie (spôsobilosti) občianske

- uvedomuje si základné humanistické hodnoty, zmysel národného kultúrneho dedičstva, uplatňuje a ochraňuje princípy demokracie,
- vyvážené chápe svoje osobné záujmy v spojení so záujmami širšej skupiny, resp. spoločnosti,
- uvedomuje si svoje práva v kontexte so zodpovedným prístupom k svojim povinnostiam, prispieva k naplneniu práv iných,
- je otvorený kultúrnej a etnickej rôznorodosti,
- má predpoklady zainteresovane sledovať a posudzovať udalosti a vývoj verejného života a zaujímať k nim stanoviská, aktívne podporuje udržateľnosť kvality životného prostredia,

kompetencie (spôsobilosti) sociálne a personálne

- dokáže na primeranej úrovni reflektovať vlastnú identitu a budovať si vlastnú samostatnosť/nezávislosť ako člen celku,
- vie si svoje ciele a priority stanoviť v súlade so svojimi reálnymi schopnosťami, záujmami a potrebami,
- osvojil si základné postupy efektívnej spolupráce v skupine - uvedomuje si svoju zodpovednosť v tíme, kde dokáže tvorivo prispievať k dosahovaniu spoločných cieľov,
- dokáže odhadnúť a korigovať dôsledky vlastného správania a konania a uplatňovať sociálne prospešné zmeny v medzi osobných vzťahoch,

kompetencie (spôsobilosti) pracovné

- dokáže si stanoviť ciele s ohľadom na svoje profesijné záujmy, kriticky hodnotí svoje výsledky a aktívne pristupuje k uskutočneniu svojich cieľov,
- je flexibilný a schopný prijať a zvládať inovatívne zmeny,
- chápe princípy podnikania a zvažuje svoje predpoklady pri jeho budúcom plánovaní,
- dokáže získať a využiť informácie o vzdelávacích a pracovných príležitostiach,

kompetencie (spôsobilosti) smerujúce k iniciatívnosti a podnikavosti

- dokáže inovovať zaužívané postupy pri riešení úloh, plánovať a riadiť nové projekty so zámerom dosiahnuť ciele, a to nielen v práci, ale aj v každodennom živote,

kompetencie (spôsobilosti) vnímať a chápať kultúru a vyjadrovať sa nástrojmi kultúry

- dokáže sa vyjadrovať na vyššom stupni umeleckej gramotnosti prostredníctvom vyjadrovacích prostriedkov výtvarného a hudobného umenia,
- dokáže sa orientovať v umeleckých druhoch a štýloch a používať ich hlavné vyjadrovacie

prostriedky,

- uvedomuje si význam umenia a kultúrnej komunikácie vo svojom živote a v živote celej spoločnosti,
- cení si a rešpektuje umenie a kultúrne historické tradície,
- pozná pravidlá spoločenského kontaktu (etiketu),
- správa sa kultivovane, primerane okolnostiam a situáciám,
- je tolerantný a empatický k prejavom iných kultúr.

Vyučovacie predmety školského vzdelávacieho programu, učebný plán

VYUČOVACIE PREDMETY ŠKOLSKÉHO VZDELÁVACIEHO PROGRAMU:

Pozri : Tab. C1 - ISCED 1 / primárne vzdelanie, C2 - ISCED 2 / nižšie stredné vzdelanie
Poznámky pre primárne vzdelanie, t.j. 1.- 4.ročník ZŠ (ISCED 1)

1. Triedy sa delia na skupiny takto :

- na vyučovanie predmetu náboženská výchova vytvárame skupiny s najvyšším počtom žiakov 20 toho istého ročníka, ak počet žiakov v skupine klesne pod 12, spájame do skupín aj žiakov rozličných ročníkov,
- na vyučovanie predmetu etická výchova vytvárame skupiny s najvyšším počtom žiakov 20 toho istého ročníka, ak počet žiakov v skupine klesne pod 12, spájame do skupín aj žiakov rozličných ročníkov,
- na vyučovaní anglického vytvárame skupiny žiakov toho istého ročníka, ktoré sa naplňajú najviac do počtu 17 žiakov,
- na vyučovanie predmetu informatická výchova delíme triedu na skupiny, ktoré sa naplňajú do počtu najviac 17 žiakov,
- telesnú výchovu v prvom až štvrtom ročníku vyučujeme pre chlapcov a dievčatá spoločne.

2. Vyučovacia hodina trvá 45 minút.

3. Ako cudzí jazyk sa vyučuje anglický jazyk

4. Voliteľné hodiny sa využívajú na rozšírenie a prehĺbenie obsahu predmetov zaradených do štátneho vzdelávacieho programu.

Poznámky pre nižšie stredné vzdelanie, t.j. 5.-9.ročník ZŠ (ISCED 2)

1. Triedy sa delia na skupiny takto :

- na vyučovanie predmetu náboženská výchova vytvárame skupiny s najvyšším počtom žiakov 20 toho istého ročníka, ak počet žiakov v skupine klesne pod 12, spájame do skupín aj žiakov rozličných ročníkov,
- na vyučovanie predmetu etická výchova vytvárame skupiny s najvyšším počtom žiakov 20 toho istého ročníka, ak počet žiakov v skupine klesne pod 12, spájame do skupín aj žiakov rozličných ročníkov,
- na vyučovanie predmetu anglický a nemecký jazyk vytvárame skupiny žiakov toho istého ročníka, ktoré sa naplňajú najviac do počtu 17 žiakov,
- na vyučovanie predmetu informatika delíme triedu na skupiny, ktoré sa naplňajú do počtu najviac 17 žiakov,
- na vyučovanie predmetu telesná a športová výchova sa triedy delia alebo spájajú na skupiny chlapcov a dievčat toho istého ročníka s najvyšším počtom žiakov v skupine 25, ak počet žiakov v skupine klesne pod 12 žiakov, spájame do skupín aj žiakov rozličných ročníkov,
- na vyučovanie predmetu svet práce a technika vytvárame skupiny žiakov toho istého ročníka s najvyšším počtom žiakov 17.

2. Vyučovacia hodina trvá 45 minút.

3. Ako prvý cudzí jazyk sa vyučuje anglický jazyk, ako druhý je ponúknutý žiakom v druhom polroku 6. ročníka nemecký jazyk (2 vyučovacie hodiny týždenne), ktorý je pre žiakov povinný až do 9. ročníka. Alternatíva vyučovacích predmetov k druhému cudziemu jazyku je technika (1 vyučovacia hodina) a regionálna výchova (1 vyučovacia hodina)

4. Voliteľné hodiny sa využívajú na rozšírenie a prehĺbenie obsahu predmetov zaradených do štátneho vzdelávacieho programu.

Učebný osnovy jednotlivých predmetov vychádzajú z Inovovaného štátneho vzdelávacieho programu ISCED 1, ISCED 2 (*prílohy k jednotlivým predmetom na zdroji: www.minedu.sk, www.statpedu.sk*) a reflektujú profil absolventa a zameranie školy.

Učebné osnovy sú v rozsahu ustanovenom vzdelávacím štandardom ISCED 1 pre primárne vzdelanie a ISCED 2 pre nižšie stredné vzdelanie.

Prierezové témy prehlbujú a rozširujú učivo jednotlivých predmetov a sú zapracované do vzdelávacích oblastí, do vyučovacích predmetov.

Učebný plán: Tab C1/ISCED 1Primárne vzdelávanie (1.-4. ročník)

Vzdelávacia oblasť	Predmet/ročník	1.	2.	3.	4.	Povinné predmety	Voliteľné predmety
Jazyk a komunikácia	Slovenský jazyk a literatúra	9	8	7	7	31	
			1	1			2
	Anglický jazyk			3	3	6	
		1	1				2
Príroda a spoločnosť	Prvouka	1	2			3	
	Prírodoveda			1	2	3	
	Vlastiveda			1	2	3	
Človek a hodnoty	Etická výchova/náboženská výchova	1	1	1	1	4	
Matematika a práca s informáciami	Matematika	4	4	4	4	16	
		1	1	1	1		4
	Informatika			1	1	3	
Človek a svet práce	Pracovné vyučovanie			1	1	2	
Umenie a kultúra	Hudobná výchova	1	1	1	1	4	
	Výtvarná výchova	2	2	1	1	4	
Zdravie a pohyb	Telesná a športová výchova	2	2	2	2	8	
Základ		20	20	23	25	88	
Voliteľné (disponibilné) hodiny		2	3	2	1		8
Spolu povinná časť + voliteľná časť		22	23	25	26	96	

Vzdelávacie oblasti primárneho vzdelávania

Vzdelávacie oblasti sú okruhy, do ktorých patrí problematika vyčlenená z obsahu celkového vzdelávania a z formulovania kľúčových kompetencií. Obsah školského vzdelávania tvorí kultúrne dedičstvo. Prostredníctvom svojej kultúry spoločnosť odovzdáva svoje chápanie sveta aj svoje skúsenosti ďalším generáciám. Obsah vzdelávania sa utvára na základe kultúrnej tradície, ktorú spoločnosť prebrala z minulosti a inovácie, ku ktorým dospelo. Obsahom vzdelávania sú aj najnovšie poznatky, ktoré nastoľuje súčasný vedecko-technický, hospodársky, sociálny a kultúrny rozvoj spoločnosti, napríklad informačné a komunikačné technológie, ktoré každý občan potrebuje k životu, k práci, ale aj mimo práce, ale taktiež aj sociokultúrne obsahy osobnostného rozvoja žiaka, jeho ochrany pred negatívnymi sociálnymi javmi, ochrany zdravia, prírody atď.

Vzdelávacie oblasti majú nadpredmetový charakter. V Štátnom vzdelávacom programe je obsah vzdelávacej oblasti rozčlenený do vybraných učebných predmetov.

Obsah primárneho vzdelávania je rozdelený do 7 vzdelávacích oblastí, ktoré vychádzajú z definovania obsahu vzdelávania a z kľúčových kompetencií.

Základné predmety vo vzdelávacích oblastiach pre základné školy – ISCED 1 s vyučovacím jazykom slovenským

Povinné predmety vo vzdelávacích obsahových oblastiach pre 1. stupeň – primárne vzdelávanie s vyučovacím jazykom slovenským	
VZDELÁVACIA OBLASŤ	PREDMETY
JAZYK A KOMUNIKÁCIA	SLOVENSKÝ JAZYK A LITERATÚRA
PRVÝ CUDZÍ JAZYK	ANGLICKÝ JAZYK
MATEMATIKA A PRÁCA S INFORMÁCIAMI	MATEMATIKA INFORMATICKÁ VÝCHOVA
PRÍRODA A SPOLOČNOSŤ	VLASTIVEDA PRÍRODOVEDA
ČLOVEK A HODNOTY	ETICKÁ VÝCHOVA / NÁBOŽENSKÁ VÝCHOVA
ČLOVEK A SVET PRÁCE	PRACOVNÉ VYUČOVANIE
UMENIE A KULTÚRA	HUDOBNÁ VÝCHOVA, VÝTVARNÁ VÝCHOVA,
ZDRAVIE A POHYB	TELESNÁ A ŠPORTOVÁ VÝCHOVA

Charakteristika vzdelávacích oblastí Jazyk a komunikácia

V jazykovej časti oblasti jazyk a komunikácia sú určujúcimi ciele rozvíjania komunikatívnych schopností žiakov, ktoré síce boli deklarované aj v minulosti, ale ich uskutočňovanie bolo vytláčané tendenciou obsiahnuť pomerne veľkú sumu jazykových pojmov na vysokej úrovni abstrakcie. Zdôrazňujeme preto chápanie jazyka ako nástroja myslenia a komunikácie medzi ľuďmi, čo by sa vo vyučovaní jazyka malo premietnuť do zámerného preferovania rozvoja komunikatívnych kompetencií, ktoré budú istým teoretickým i praktickým východiskom ich ďalšieho rozvíjania v ostatných vyučovacích predmetoch s ohľadom na ich špecifické potreby. Výrazne sa posilnil komunikatívno-zážitkový model vyučovania jazyka a naopak oslabil sa tendencia obsiahnuť „školskú podobu“ vednej disciplíny – lingvistiky. Obsah sa zredukoval v prospech aktivít žiakov, ktorí majú v čo najväčšom rozsahu interpretačno-hodnotiacim spôsobom pracovať s jazykovými komunitami. Najväčší akcent sa pritom kladie na vlastnú tvorbu jazykových prejavov, prácu s informáciami, čitateľskú gramotnosť, schopnosť argumentovať a pod.

Primárnym v literárnej výchove sa stáva rozvoj schopnosti žiaka poznávať svet a zmocňovať sa ho esteticko-umeleckými prostriedkami a úsilie odstrániť z vedomia žiaka presvedčenie jedinečnosti a nenahraditeľnosti kognitívneho prístupu k svetu a smerovanie k pochopeniu špecifik, ktoré v poznávacom procese predstavuje estetické osvojovanie reality. Obsahové osnovanie predmetu smeruje k rozvíjaniu čitateľských kompetencií, resp. súboru vedomostí, zručností, hodnôt a postojov zameraných na príjem (recepciu) umeleckého textu (čítanie, deklamácia, počúvanie), jeho analýzu, interpretáciu a hodnotenie. Najdôležitejším prvkom v tejto koncepcii literárnej výchovy je sústredenie dôrazu na čítanie ako všestranné osvojovanie umeleckého textu. Cieľom sa stáva rozvoj čitateľských schopností, ktoré ďaleko presahujú aspekt technického zvládnutia čítaného textu a smerujú k prijatiu jeho obsahu.

Dobré zvládnutie jazykového učiva a najmä komunikatívnych kompetencií vytvára predpoklad na rozvinutie schopnosti úspešne sa uplatniť na trhu práce a v súkromnom živote. Jazyk sa chápe ako znak národnej a individuálnej identity, ako prostriedok komunikácie a profesionálnej realizácie a prostriedok na vyjadrovanie citov a pocitov.

Cudzie jazyky naopak prispievajú k pochopeniu a objavovaniu tých skutočností, ktoré presahujú oblasť skúseností sprostredkovaných štátnym jazykom. Poskytujú živý jazykový základ a predpoklady pre komunikáciu žiakov v rámci Európskej únie.

Cudzie jazyky umožňujú poznávať odlišnosti v spôsobe života ľudí iných krajín a ich odlišné kultúrne tradície. Poskytujú prehĺbenie vedomostí a vzájomného medzinárodného porozumenia a tolerancie a vytvárajú podmienky pre spoluprácu škôl na medzinárodných projektoch.

Obsah vzdelávacej oblasti Jazyk a komunikácia sa realizuje vo vzdelávacích predmetoch slovenský jazyk a literatúra, vyučovacích jazykoch a cudzích jazykoch pre primárny stupeň vzdelávania:

- Slovenský jazyk a literatúra
- cudzí jazyk – anglický jazyk

Členenie vzdelávacej oblasti podľa kľúčových jazykových kompetencií, t. j. podľa procesov, ktoré sa nimi rozvíjajú:

- Počúvanie
- Komunikácia (hovorenie) s porozumením
- Čítanie
- Písanie

Cieľové zameranie vzdelávacej oblasti

Vzdelávanie v danej vzdelávacej oblasti smeruje k utváraniu a rozvíjaniu kľúčových kompetencií tým, že vedie k:

- podpore sebadôvery každého žiaka, k osvojeniu si vedomostí a nadobudnutých kompetencií, ktoré im umožnia vzdelávať sa po celý ich život a zaujať aktívne miesto v sociokultúrnom prostredí,
- príprave všetkých žiakov tak, aby sa stali zodpovednými občanmi, schopnými podieľať sa na rozvoji demokratickej spoločnosti, pluralizmu a kultúrnej otvorenosti,
- zaručení rovnakých šancí sociálnej emancipácie pre všetkých žiakov,
- pochopeniu vzdelávania v príslušnom jazyku, v ktorom sa odráža historický a kultúrny vývoj národa a zároveň ako významný zjednocujúci činiteľ národného spoločenstva a ako dôležitý prostriedok celoživotného vzdelávania,
- vnímaniu a postupnému osvojovaniu si jazyka ako bohatého mnohotvárneho prostriedku k získavaniu a odovzdávaniu informácií, k vyjadrovaniu vlastných postojov a názorov,
- zvládnutiu základných pravidiel medziľudskej komunikácie daného kultúrneho prostredia a nadobudnutiu pozitívneho vzťahu k jazyku v rámci interkultúrnej komunikácie,
- nadobudnutiu vzťahov k slovesným umeleckým dielam, k vlastným čitateľským zážitkom, k rozvíjaniu svojho pozitívneho vzťahu k literatúre a k ďalším druhom umenia vychádzajúcich z umeleckých textov a rozvíjaniu svojich emocionálnych a estetických cítení a vnímaní,
- pestovaniu vedomia jazykovej príslušnosti k istému etniku, pocitu jazykovej príbuznosti a spolupatričnosti s inými etnikami, prostredníctvom ovládania normy spisovného jazyka,
- viesť žiakov k zvyšovaniu jazykovej kultúry ich verbálnych ústnych i písomných jazykových prejavov.

Matematika a práca s informáciami

Táto oblasť zahŕňa v sebe učebné predmety matematiku a informatickú výchovu.

Vzdelávací obsah **matematiky** v 1. stupni ZŠ je rozdelený do piatich tematických okruhov, čo sa zachováva aj pre ostatné stupne vzdelávania, pričom na každom stupni explicitne nemusí byť zastúpený každý tematický okruh:

Čísla, premenná a početové výkony s číslami, Postupnosť, vzťahy, funkcie, tabuľky, diagramy, Geometria a meranie, Kombinatorika, pravdepodobnosť, štatistika Logika, dôvodenie, dôkazy.

Matematika rozvíja u žiakov matematické myslenie, ktoré je potrebné pri riešení rôznych problémov v každodenných situáciách. Je rozpracovaná na kompetenčnom základe, čo zaručuje vysokú mieru schopnosti aplikácie matematických poznatkov v praxi.

Informatická výchova podobne ako matematika rozvíja myslenie žiakov, ich schopnosť hľadať riešenia problémových úloh a overovať ich s použitím IKT. Vedie k presnému vyjadrovaniu myšlienok a postupov a ich zaznamenaniu vo formálnych zápisoch, ktoré slúžia ako všeobecný prostriedok komunikácie.

Systematické základné vzdelanie v oblasti informatiky a využitia jej nástrojov zabezpečí rovnakú príležitosť všetkým žiakom na 1. stupni získať základnú digitálnu gramotnosť. Cieľom učebného predmetu Matematika na 1. stupni ZŠ je rozvoj tých schopností žiakov, pomocou ktorých sa pripravujú na samostatné získavanie a aplikáciu poznatkov. Na dosiahnutie tohto cieľa majú získať také skúsenosti, ktoré vyústia do poznávacích metód zodpovedajúcich veku žiakov. Presnejšia špecifikácia cieľov:

- veku primerané presné použitie materinského a odborného jazyka, tabuliek, grafov a diagramov, v súlade s osvojením matematického obsahu a prostredníctvom numerických výpočtov spamäti, písomne aj na kalkulačke, rozvíjať numerické zručnosti žiakov,

- na základe skúseností a činností rozvíjanie orientácie žiakov v rovine a v priestore,
- riešením úloh a problémov postupné budovanie vzťahu medzi matematikou a realitou, na základe využitia induktívnych metód rozvíjať matematické nazeranie, logické a kritické myslenie,
- spolu s ostatnými učebnými predmetmi sa podieľať na primeranom rozvíjaní schopností žiakov používať prostriedky IKT (kalkulátory, počítače) k vyhľadávaniu, spracovaniu a uloženiu informácií,
- viesť žiakov k získaniu a rozvíjaniu zručností súvisiacich s procesom učenia sa,
- systematickým, premysleným a diferencovaným riadením práce žiakov podporiť a upevňovať kladné morálne a vôľové vlastností žiakov.

Cieľom informatickej výchovy na 1. stupni ZŠ je zoznámenie sa s počítačom a možnosťami jeho využitia v každodennom živote. Prostredníctvom aplikácií primeraných veku majú žiaci získať základné zručnosti v používaní počítača. Využitím vhodných tém z ostatných predmetov (slovenský jazyk a literatúra, matematika, výtvarná výchova, hudobná výchova) sa žiaci zoznámia s možnosťami kreslenia, tréningu počítania, písania a ďalšími najtypickejšími druhmi aplikácií.

V predmete informatická výchova sa žiaci pripravujú na pochopenie základných pojmov a mechanizmov pri riešení najrôznejších problémov pomocou, resp. prostredníctvom IKT. Žiaci sa naučia využívať nástroje internetu na komunikáciu, na vlastné učenie sa a aj na riešenie školských problémov, na získavanie a sprostredkovanie informácií. Žiaci získajú základy algoritmického myslenia a schopnosť uvažovať nad riešením problémov pomocou IKT.

Človek a príroda

Človek a príroda sú dve navzájom prepojené súčasti nášho života, ktoré zaujímajú žiakov už od predškolského veku. Žiaci si uvedomujú priestor okolo seba, prírodu, ľudí, kultúru a to všetko vo vzájomnom vzťahu a navzájom sa ovplyvňujúce. V tomto veku sú žiaci prirodzene zvedaví, zaujímajú sa o svet okolo seba a o jeho fungovanie, hľadajú príčiny fungovania, skúšajú a učia sa pri tom. Postupné oboznamovanie sa s prírodnými a spoločenskými javmi a zákonitosťami v súlade s prírodovedným a spoločenskovedným poznaním je umožnené v tomto stupni vzdelávania takým spôsobom, ktorý u žiaka rozvíja aj procesúalnu stránku samotného poznávacieho procesu. Dôležité je, aby žiak vnímal zmeny vo svojom okolí, rozumel a snažil sa ich vysvetliť. Vzdelávacie činnosti sú zamerané na podnecovanie poznávacej zvedavosti a skúmanie javov a udalostí, ktoré sú spojené so samotným a jeho bezprostredným životným prostredím. Vyučovanie je postavené na pozorovacích a výskumných aktivitách, ktorých cieľom je riešenie čiastkových problémov, pričom východiskom k stanovovaniu problémov sú aktuálne detské vedomosti, ich minulé skúsenosť a úroveň ich kognitívnych schopností, napríklad v témach „plynutie času, zmeny v prírode, cyklus stromu, rastliny, zvieratá, hmota“.

Okrem samotného skúmania javov v prírode, žiaci tým, že cestujú so svojimi rodičmi, všímajú si priestor okolo seba. Prebudenie záujmu o krásy prírody a zaujímavé ľudské výtvary v blízkom, ale aj vzdialenom okolí je podoprené učením sa zaujímavým spôsobom o vlasti vo vlastivede.

Dôležitým cieľom je rozvíjať poznanie dieťaťa v oblasti spoznávania prírodného prostredia a javov s ním súvisiacich tak, aby bolo schopné samostatne sa orientovať v informáciách a vedieť ich spracovávať objektívne do takej miery, do akej mu to povoľuje jeho kognitívna úroveň, viesť žiakov k pochopeniu potreby ochrany prírodného a kultúrneho prostredia a k jeho aktívnej ochrane, viesť žiakov k efektívnejšiemu využívaniu látok, ktoré príroda ľuďom poskytuje, umožniť poznanie fungovania ľudského tela a zdravý životný štýl a viesť k aktívnej ochrane vlastného zdravia, rozvíjať emotívne (dobrodružné) poznávanie, pozorovanie a hodnotenie javov z rodnej krajiny (okolie školy a bydliska), ale aj širšieho okolia svojho regiónu a celej krajiny, podporovať schopnosť žiakov rozprávať o svojom

rodnom kraji (krajine svojho okolia), pričom využívajú poznatky zo svojich pozorovaní a skúseností, porozprávať o významných historických udalostiach.

S rozvojom poznatkového systému a spôsobov jeho obohacovania a modifikácie súvisí aj rozvoj špecifických postojov, ktoré vedú dieťa k uvedomejšiemu využívaniu svojich vedomostí. Rozvoj poznatkového systému, spôsobov jeho nadobúdania a modifikácie poznatkov, ako aj rozvoj špecifických postojov, majú v edukačnom pôsobení učiteľa vzájomne ekvivalentnú hodnotu a postavenie. Dieťa nezískava len poznatky, ale postupne sa stáva prírodovedne gramotným.

Postupné objavovanie sveta žiakmi je predmetom dvoch učebných predmetov **prírodovedy, prvouky, vlastivedy**.

Človek a hodnoty

Vzdelávacia oblasť sa zameriava na budovanie a kultiváciu duševného, duchovného a sociálneho rozmeru mladých ľudí. Napomáha im k postupnému vytváraniu ich hodnotovej orientácie tak, aby raz ako dospelí jedinci bol prínosom pre ľudské spoločenstvo.

Cieľom vzdelávacej oblasti je vychovávať osobnosť s vlastnou identitou a hodnotovou orientáciou, v ktorej úcta k človeku a k prírode, spolupráca, prosociálnosť a národné hodnoty zaujímajú významné miesto. Pri plnení tohto cieľa sa neuspokojuje iba s poskytovaním informácií o morálnych zásadách, ale zážitkovým učením účinne podporuje pochopenie a interiorizáciu (zvnútornenie) mravných noriem a napomáha osvojeniu správania sa, ktoré je s nimi v súlade. Pripravuje mladých ľudí pre život v tom zmysle, aby raz ako dospelí prispeli k vytváraniu harmonických a stabilných vzťahov v rodine, na pracovisku, medzi spoločenskými skupinami, v národe a medzi národmi.

Obsah vzdelávacej oblasti Človek a hodnoty sa realizuje v povinne voliteľných vzdelávacích predmetoch etická výchova alebo náboženská výchova. Súčasťou vzdelávacej oblasti je **Etická výchova** (primárny, nižší stredný stupeň vzdelávania)

Náboženská výchova (primárny, nižší stredný stupeň vzdelávania)

Povinne voliteľný vzdelávací predmet etická výchova sa v prvom rade zameriava na výchovu k prosociálnosti, ktorá sa odráža v morálnych postojoch a v regulácii správania žiakov. Pre etickú výchovu je primárny rozvoj etických postojov a prosociálneho správania. Jej súčasťou je aj rozvoj sociálnych zručností (otvorená komunikácia, empatia, pozitívne hodnotenie iných), ako aj podpora mentálnej hygieny, podieľa sa na primárnej prevencii porúch správania a učenia.

Povinne voliteľný vzdelávací predmet náboženská výchova formuje v človeku náboženské myslenie, svedomie, náboženské vyznanie a osobnú vieru ako osobný prejav náboženského myslenia a integrálnej súčasti identity človeka.

Vzdelávanie v tejto oblasti smeruje k rozvíjaniu schopností a spôsobilostí žiakov a vedie ich k:

- sebaúcte, k autonómnemu cíteniu a mysleniu,
- hodnoteniu, zaujímaniu stanovísk, rozlišovaniu dobra od zla,
- spoznávaní efektívnej komunikácie, dôvodov a prvkov prosociálneho správania primeraného veku,
- spoznávaní zásad dobrých medziľudských vzťahov,
- zvnútorňovaniu prosociálnych hodnôt, postojov a sociálnych noriem,
- rozvíjaniu sociálnych zručností,
- formovaniu spoločenstva žiakov,
- rozvíjaniu a reflexii v otázkach Boha, významu sveta, zmyslu a hodnoty života a noriem pre konanie človeka a dávaniu odpovede na základe zjavenia a viery v cirkvi,
- oboznamovaniu so skutočnosťou viery a s posolstvom, na ktorom sa viera zakladá a napomáhaniu prostredníctvom uvažovania rozumom zdôvodniť vieru,
- prijímaniu osobných rozhodnutí vo vzťahu k iným konfesiam a náboženstvám, k

svetonázorom a ideológiami a podpore pochopenia a tolerance voči rozhodnutiam druhých,
- motivácii k osobnému náboženskému životu a k zodpovednému konaniu v cirkvi a v spoločnosti.

Človek a svet práce

Oblasť Človek a svet práce zahŕňa návrhy pracovných činností a technológií, ktoré by mali viesť žiakov k získaniu základných zručností v rôznych oblastiach ľudskej činnosti a prispievať k úcte k práci.

Do vzdelávacej oblasti patrí predmet pracovné vyučovanie, ktoré sa zameriava na praktické pracovné návyky a dopĺňa celé základné vzdelávanie o dôležitú zložku nevyhnutnú pre uplatnenie sa človeka v ďalšom živote a v spoločnosti. Tým sa odlišuje od ostatných vzdelávacích oblastí a je ich určitou protiváhou. Je založená na tvorivej spolupráci žiakov. Obsahom predmetu pracovné vyučovanie je tvorivé využitie technických materiálov, základy konštruovania, stravovanie a príprava jedál, starostlivosť o životné prostredie, ľudové tradície a remeslá.

Umenie a kultúra

Vzdelávacia oblasť rozvíja žiakovo povedomie vlastnej kultúrnej identity, jeho vlastné kultúrno-historické vedomie, schopnosť rešpektovať a tolerovať hodnoty iných kultúr už aj na 1. stupni ZŠ, kultivovanú vizuálnu, sluchovú, jazykovú a pohybovú gramotnosť a tvorivosť. V primárnom stupni výchovy a vzdelávania nadväzuje na spontánne detské aktivity a prípravu v predprimárnom stupni. Žiak sa učí využívať základné kultúrne nástroje na kultivovanú komunikáciu, postupne rozlišovať rôzne súčasti kultúry (umenie, veda, náboženstvo, šport). Učí sa vyjadrovať svoje estetické zážitky z vnímania umeleckých diel, chápať význam estetickej činnosti v každodennom živote, chápať význam umenia v živote jednotlivca a spoločnosti. Rozvíja sa jeho záujem o kultúrne dedičstvo svojho regiónu, národa a štátu, zoznamuje sa s európskou tradíciou, s kultúrou iných národov, učí sa chápať význam kultúrnych a umeleckých pamiatok. Získava vedomosti o súčasnej umeleckej tvorbe a kultúre a rozvíja si jej porozumenie.

Prostredníctvom obsahu, ktorý je uvedený vo vzdelávacej oblasti sa primerane veku formujú samostatné a zodpovedné postoje k súčasnej kultúrnej ponuke, k móde a k subkultúram, rozvíja sa žiakovo kritické myslenie vo vzťahu k ponuke masmédií a k iným súčasným kultúrnym procesom. Rozvíjajú sa žiakove interkultúrne kompetencie pre komunikáciu a spoluprácu s príslušníkmi iných kultúr.

Obsah vzdelávacej oblasti je zameraný prakticky aj teoreticky. V primárnom vzdelávaní rozvíja hlavne zručnosti v práci s umeleckými prostriedkami a s kultúrnymi nástrojmi na základe zážitku zo samotného tvorivo-vyjadrovacieho procesu žiaka.

Vzdelávacia oblasť rozvíja osobnostné, kognitívne, komunikačné a občianske kompetencie. Pretože žiak je komplexnou osobnosťou a nie je možné rozvíjať jeho kompetencie izolovane, jednotlivé kompetencie sa rozvíjajú cez viaceré témy. Vyjadrovacie procesy umení poskytujú k takejto komplexnosti veľmi dobré východisko, lebo v integrovanej forme zapájajú mimoracionálne (zmyslové, citové, motorické) zložky, spolu s predstavivosťou, fantáziou a racionálnym (analyticko-syntetickým) myslením. Od žiaka sa očakávajú najmä jeho autentické, tvorivé riešenia úloh. Predmety umeleckých výchov poskytujú možnosti medzipredmetových väzieb s predmetmi iných oblastí.

Spôsobilosť vnímania a používania základných vyjadrovacích prostriedkov a kompozičných princípov, kreatívneho vyjadrovania svojich myšlienok, skúseností a emócií rozvíjame prostredníctvom vybraných médií výtvarného, hudobného, dramatického prejavu, písaného a hovoreného slova. V prierezovej forme (prostredníctvom výtvarnej výchovy) aj základnými témami architektúry a multimédií (video, film, elektronické médiá).

Oblasť je v primárnom stupni realizovaná prostredníctvom povinných predmetov **výtvarná výchova a hudobná výchova**.

Cieľom vzdelávacej oblasti je, aby žiak:

- dokázal chápať význam umenia a estetickéj činnosti a faktorov v každodennom živote,
- získal poznatky o súčasnej umeleckej tvorbe a kultúre,
- mal povedomie vlastnej kultúrnej identity a kultúrno-historického povedomia,
- rozlišoval hlavné umelecké druhy, opisoval svoje estetické zážitky z vnímania umeleckých diel, rešpektoval a toleroval hodnoty iných kultúr, mal základné interkultúrne kompetencie pre komunikáciu s príslušníkmi iných kultúr,
- primerane veku si vytváral vlastné názory a postoje – uplatňoval kritické myslenie k súčasnej kultúrnej ponuke a k médiám,
- dokázal tvorivo vyjadrovať svoje predstavy a myšlienky vybranými prostriedkami výtvarného umenia, hudby, písaného a hovoreného slova, pohybového gesta,
- formoval kultivovanú vizuálnu, sluchovú, jazykovú a pohybovú gramotnosť.

Zdravie a pohyb

Vzdelávacia oblasť Zdravie a pohyb vytvára priestor pre uvedomenie si potreby celoživotnej starostlivosti o svoje zdravie, ktorej neoddeliteľnou súčasťou je pohyb. Hlavným predmetom je **telesná a športová výchova**, ale témami o starostlivosti o zdravie prispievajú aj prírodoveda, resp. etická výchova. Zameranie telesnej výchovy v primárnom vzdelávaní je dominantne zamerané na telesné, funkčné a pohybové zdokonaľovanie, čím sa prispieva k upevňovaniu zdravia, zdravotne orientovanej zdatnosti a pohybovej výkonnosti. Telesná výchova poskytuje elementárne teoretické a praktické vzdelanie z oblasti pohybu a športu, významne prispieva k psychickému, sociálnemu a morálnemu vývinu žiakov, k formovaniu kladného vzťahu k pohybovej aktivite a plní aj významnú kompenzačnú funkciu v procese edukácie.

Telesná výchova využíva široké spektrum pohybových prostriedkov, ktoré prispievajú k celkovému vývinu osobnosti s akcentom na hrubú i jemnú motoriku. Prostredníctvom pohybu – pohybových cvičení, hier a súťaží pozitívne ovplyvňuje zdravotný stav žiakov.

Cieľom je:

- podporovať procesy sebapoznávania a sebakontroly pri aktívnej pohybovej činnosti,
- podporovať aktivitu, fantáziu a kreativitu žiakov pri pohybových aktivitách,
- formovať pozitívny vzťah k telesnej výchove, pohybovým aktivitám, k športu,
- kultivovať pohybový prejav s akcentom na správne držanie tela,
- podporovať vytváranie optimálneho rozvoja zdravotne orientovanej zdatnosti,
- podporovať získavanie poznatkov o otázkach vplyvu pohybu na zdravie,
- uplatňovať zásady hygieny a bezpečnosti pri pohybovej činnosti.

Hlavným cieľom telesnej výchovy v primárnej edukácii je pozitívna stimulácia vývinu kultúrnej gramotnej osobnosti prostredníctvom pohybu s akcentom na zdravotne orientovanú zdatnosť a radostné prežívanie pohybovej činnosti.

Začlenenie prierezových tém

Prierezové témy sú integrálnou súčasťou učebného obsahu predmetov, sú uvedené ako ciele v Štátnom vzdelávacom programe, vyučujúci ich zapracujú do svojich predmetov. Zároveň je možné ich realizovať prostredníctvom samostatných projektov, seminárov, vyučovacích blokov, kurzov.

V primárnom a nižšom strednom vzdelávaní majú prierezový charakter nasledujúce témy:

Prierezová téma		skratka
ISCED 1	ISCED 2	
Osobnostný a sociálny rozvoj		OSR
Výchova k manželstvu a rodičovstvu		VMR
Environmentálna výchova		ENV
Mediálna výchova		MV
Multikultúrna výchova		MKV
Regionálna výchova a ľudová kultúra		REG
Dopravná výchova – výchova k bezpečnosti v cestnej premávke		DP
Ochrana života a zdravia		OŽZ

V rámci učebných osnov sú implementované témy z Národného štandardu finančnej gramotnosti (FG).

Zakomponovanie cieľov prierezových tém do predmetov

ISCED 1

<i>Osobnostný a sociálny rozvoj</i>	skratka OSR
<ul style="list-style-type: none"> Má nadpredmetový charakter, prelína sa celým vzdelávaním. Rozvoj osobnosti žiakov v oblasti postojov a hodnôt. Rozvoj osobných a sociálnych kompetencií. Prispieva k pozitívnej sociálnej klíme školy a dobrým vzťahom medzi pedagógmi a žiakmi. Vedie žiakov k: <ul style="list-style-type: none"> rozmýšľaniu o sebe, o svojom živote, vzťahoch s ľuďmi a smerovaní v budúcnosti; uplatňovaniu svojich práv a rešpektovaniu názorov, potrieb a práv ostatných; ochrane svojho zdravia a odolávaniu rizikám. 	
cieľ (smerovaný na žiaka)	nosné predmety
Porozumieť sebe a iným.	SJL, PVO, PDA, ETV, VYV, TSV
Optimálne usmerňovať vlastné správanie a prejavovanie emócií.	
Uprednostňovať priateľské vzťahy v triede i mimo nej.	
Osvojiť si, využívať a ďalej rozvíjať zručnosti komunikácie a vzájomnej spolupráce.	
Nadobudnúť základné prezentačné zručnosti osvojené na základe postupného spoznania svojich predpokladov a uplatňovať ich pri prezentácii seba a svojej práce.	
Získať a uplatňovať základné sociálne zručnosti pre optimálne riešenie rôznych situácií.	
Rešpektovať rôzne typy ľudí, ich názory a prístupy k riešeniu problémov.	
Uprednostňovať základné princípy zdravého životného štýlu a nerizikového správania vo svojom živote.	

<i>Výchova k manželstvu a rodičovstvu</i>	skratka VMR
<ul style="list-style-type: none"> Je prípravou na zodpovedné medziľudské vzťahy, manželstvo a rodičovstvo. Utváranie základných vedomostí a zodpovedných postojov v oblasti partnerských vzťahov a rodičovstva v súlade s vedeckými a etickými normami. Možnosť využitia pomoci a služieb relevantných odborníkov. Pri realizácii pedagóg: <ul style="list-style-type: none"> vychádza zo životnej reality žiakov v konkrétnej triede, ich veku, zrelosti a vývinového štádia; má taktný a citlivý prístup. 	
cieľ (smerovaný na žiaka)	nosné predmety
Osvojiť si základné poznatky o biologických, psychických a sociálnych zmenách, ktoré ovplyvňujú vývin osobnosti žiaka v súčasnosti i v budúcnosti.	SJL, PVO, PDA, ETV, NBV
Získať základné predpoklady pre zodpovedné rozhodnutia v oblasti medziľudských	

vzťahov.	
Uprednostňovať základné princípy zdravého životného štýlu a nerizikového správania vo svojom (každodennom) živote.	

<i>Environmentálna výchova</i>	<i>skratka</i>
	ENV
<ul style="list-style-type: none"> • Prelína sa všetkými predmetmi, no najmä prvoukou, prírodovedou, vlastivedou, pracovným vyučovaním, etickou výchovou. • Vede žiakov na veku primeranej úrovni k(u): <ul style="list-style-type: none"> - získaniu vedomostí, zručností, postojov a návykov k ochrane a zlepšovaniu životného prostredia, ktoré sú dôležité pre trvalo udržateľný život na Zemi; - komplexnému pochopeniu vzájomných vzťahov: človek – organizmy – životné prostredie; - získaniu vedomostí I zručností, ktorými môžu pomáhať životnému prostrediu jednoduchými (primeranými a vhodnými) činnosťami – chrániť rastliny, mať kladný vzťah k domácim zvieratám a pod. 	
cieľ (smerovaný na žiaka)	nosné predmety
Osvojiť si základné pravidlá a zručnosti pre správanie sa v prírode s ohľadom na organizmy a ich životné prostredie.	PVO, PDA
Rozpoznať hlavné zmeny vo svojom okolí na základe pozorovania prírody.	
Rozpoznať hlavné charakteristiky rôznych druhov životného prostredia.	
Poznať a vyberať konkrétne možnosti smerujúce k ochrane a zlepšeniu svojho životného prostredia.	
Podieľať sa aktívne na zveľaďovaní prostredia školy a jej okolia.	
Správať sa šetrne k prírodným zdrojom, uskromniť sa v spotrebe, ktorá zaťažuje životné prostredie.	

<i>Mediálna výchova</i>	<i>skratka</i>
	MV
<ul style="list-style-type: none"> • Médiá významne vplývajú na vývin osobnosti a socializáciu detí, sú integrálnou súčasťou ich života bez toho, aby si dostatočne uvedomovali ich vplyv. • Má položiť základy mediálnej gramotnosti žiakov a zvýšiť úroveň schopnosti kriticky prijímať, analyzovať, hodnotiť a komunikovať širokú škálu mediálnych obsahov. • Na 1. stupni vychádza z bezprostredných skúseností žiakov s médiami a vytvára pre žiakov príležitosti na ich spracovanie. • Dáva žiakom príležitosť a priestor na: <ul style="list-style-type: none"> - základnú orientáciu v mediálnom svete; - osvojenie si 1. stratégií zaobchádzania s rôznymi druhmi médií a 2. kritického a bezpečného prístupu pri ich využívaní na veku primeranej úrovni. 	
cieľ (smerovaný na žiaka)	nosné predmety
Uvedomiť si význam a vplyv médií vo svojom živote a v spoločnosti.	SJL, INF
Pochopiť a rozlíšiť pozitíva a negatíva využívania, vplyvu médií a ich produktov.	
Osvojiť si zodpovedný prístup pri využívaní médií na komunikáciu a vytváranie vlastných mediálnych produktov.	
Nadobudnúť základy zručností potrebných na využívanie médií.	

<i>Multikultúrna výchova</i>	<i>skratka</i>
	MKV
<ul style="list-style-type: none"> • Aktuálna realita celosvetovej globálnej spoločnosti a multikultúrny charakter slovenskej spoločnosti sú spojené s rizikami predsudkov a stereotypov, ktoré sa prejavujú v rôznych podobách neznášanlivosti, rasizmu a xenofóbie. Žiaci s každodenne dostávajú do kontaktu s príslušníkmi rôznych kultúr. • Má naučiť žiakov prostredníctvom spoznávania svojej kultúry a iných kultúr, histórie, zvykov a tradícií rešpektovať tieto kultúry ako rovnocenné a konštruktívne komunikovať, spolupracovať s príslušníkmi iných kultúr. • Mala by byť realizovaná postupmi a metódami, ktoré učia pochopiť a akceptovať medzikultúrne rozdiely a rešpektovať ľudské práva. 	
cieľ (smerovaný na žiaka)	nosné predmety
Rešpektovať prirodzenú rozmanitosť spoločnosti.	ANJ, HUV, VYV,
Spoznávať rozličné tradičné aj nové kultúry a subkultúry.	

Akceptovať kultúrnu rozmanitosť ako spoločenskú realitu.	VLA
Uplatňovať svoje práva a rešpektovať práva iných ľudí.	

<i>Regionálna výchova a ľudová kultúra</i>		<i>skratka</i>
		REG
<ul style="list-style-type: none"> • Úzko súvisí s MKV, je však zacielená na živé a hodnotné hmotné i nehmotné kultúrne dedičstvo Slovenska. • Vede k poznaniu svojho regiónu, jeho kultúrneho a prírodného bohatstva, čím pomáha k formovaniu kultúrnej identity a postupnému rozvíjaniu historického vedomia žiakov. • Prelína sa všetkými predmetmi, no najmä prvoukou, prírodovedou, vlastivedou, slovenským jazykom a literatúrou, výtvarnou výchovou, hudobnou výchovou a etickou výchovou. (Navrhované tematické celky a témy na realizáciu REG sú uvedené na webovom sídle ŠPÚ.) • Vhodné formy: projekty, exkurzie, tematické vychádzky v regióne. • Vyžaduje zmenu vo vyučovacích metódach a organizačných formách. 		
cieľ (smerovaný na žiaka)		nosné predmety
Rozširovať a rozvíjať svoje znalosti o historických, kultúrnych a prírodných hodnotách svojho regiónu.		S JL, HUV, VYV, VLA
Vytvárať si pozitívny vzťah k svojmu bydlisku, obci, regiónu a krajine.		
Rozvíjať svoju národnú a kultúrnu identitu.		

<i>Dopravná výchova – výchova k bezpečnosti v cestnej premávke</i>		<i>skratka</i>
		DP
<ul style="list-style-type: none"> • Jej zámerom je pripraviť žiakov na bezpečný pohyb v cestnej premávke – ako chodcov, ako cyklistov. • Výučba je realizovaná najmä na prvouke a vlastivede, v objekte školy, na detskom dopravnom ihrisku alebo v bezpečných priestoroch v okolí školy. 		
cieľ (smerovaný na žiaka)		nosné predmety
Pochopiť funkcie dopravy ako riadeného systému vymedzeného všeobecne záväznými právnymi predpismi na veku primeranej úrovni.		Realizované v rámci kurzu na dopravnom ihrisku.
Osvojiť si zásady, nadobudnúť spôsobilosti a praktické zručnosti bezpečného pohybu v cestnej premávke (chôdza, jazda na bicykli,...)		
Pochopiť význam technického stavu a údržby vozidiel pre bezpečnú jazdu v cestnej premávke a prakticky zvládnuť základné úlohy údržby bicykla.		
Uvedomiť si význam technických podmienok dopravy a zariadení ovplyvňujúcich bezpečnosť cestnej premávky.		

<i>Ochrana života a zdravia</i>		<i>skratka</i>
		OŽZ
<ul style="list-style-type: none"> • Jej zámerom je viesť žiakov k ochrane svojho zdravia a života, tiež zdravia a života iných ľudí. Prostredníctvom teoretických a praktických poznatkov, zručností v sebaochrane, poskytovania pomoci iným v prípade ohrozenia zdravia a života. • Na veku primeranej úrovni integruje vedomosti a zručnosti žiakov zamerané na zdravý životný štýl a ochranu života a zdravia v mimoriadnych a nepredvídateľných situáciách. • Výučba je realizovaná najmä na telesnej a športovej výchove, prvouke, prírodovede, vlastivede, výtvarnej výchove, ako aj samostatných organizačných formách vyučovania: didaktické hry. • Didaktické hry sa uskutočňujú v každom ročníku 1. stupňa raz ročne v trvaní 4 hodín, slúžia na praktické osvojenie si učiva. 		
cieľ (smerovaný na žiaka)		nosné predmety
Rozpoznať nebezpečné situácie ohrozujúce život a zdravie.		TSV a didaktické hry
Osvojiť si praktické zručnosti v sebaochrane.		
Pochopiť dôležitosť poskytnutia pomoci iným v prípade ohrozenia zdravia a života.		
Vedieť vhodne zareagovať v prípade potreby poskytnutia prvej pomoci.		
Osvojiť si základné činnosti súvisiace s pohybom a pobytom v prírode.		
Rozvíjať svoju telesnú zdatnosť a pohybovú výkonnosť v prírodných posmienkach.		

Stručná charakteristika prierezových tém (tematík)

Dopravná výchova – výchova k bezpečnosti v cestnej premávke

V každodennom živote sa žiaci stávajú účastníkmi cestnej premávky ako chodci, korčuliari, kolobežkári, cyklisti, cestujúci v prostriedkoch hromadnej alebo osobnej dopravy a pod. Okrem pozitívnych stránok má doprava a motorizmus aj veľa záporných stránok. Neúmerný je počet dopravných nehôd, ktorých účastníkmi sú deti v mladšom a staršom školskom veku. Základné vedomosti, zručnosti a návyky zamerané na bezpečné správanie sa v rôznych dopravných situáciách získavajú deti najmä prostredníctvom školy.

Učivo tematiky Dopravná výchova je povinnou súčasťou výchovy a vzdelávania žiakov základných škôl. Úlohou výchovy k bezpečnosti v cestnej premávke v škole je postupne pripraviť deti na samostatný pohyb v cestnej premávke – ako chodcov alebo cyklistov – pričom je potrebné mať na zreteli aj aspekt výchovy budúcich vodičov motorových vozidiel. Realizácia učebnej činnosti sa uskutočňuje v objekte školy, na detských dopravných ihriskách alebo v bezpečných priestoroch v okolí školy.

Ciele výchovy k bezpečnosti v cestnej premávke na ZŠ zahŕňajú oblasť kognitívnu, afektívnu a psychomotorickú, ktoré je potrebné proporcionálne rozvíjať. Ciele sú zostavené v zmysle týchto kritérií :

- pochopiť funkcie dopravy ako riadeného systému vymedzeného všeobecne záväznými právnymi predpismi,
- sformovať si mravné vedomie a správanie sa v zmysle morálnej a právnej zodpovednosti pri chôdzi a jazde v cestnej premávke,
- uplatňovať si zásady bezpečného správania sa v cestnej premávke podľa všeobecne záväzných právnych predpisov, a to ako chodec, korčuliar, cyklista, cestujúci (spolujazdec) a pod.,
- spôsobilosť pozorovať svoje okolie, vyhodnocovať situáciu z hľadiska bezpečnosti a aplikovať návyky bezpečného správania sa v cestnej premávke v praktickom živote,
- schopnosť zvládnuť techniku chôdze a jazdy na bicykli,
- schopnosť zvládnuť základné taktické prvky chôdze a jazdy v cestnej premávke,
- pochopiť význam technického stavu a údržby vozidiel pre bezpečnú jazdu v cestnej premávke a prakticky zvládnuť základné úlohy údržby bicykla,
- uvedomiť si význam technických podmienok dopravy a zariadení ovplyvňujúcich bezpečnosť cestnej premávky.

Realizácia : osvojovanie vedomostí a zručností kurzom na dopravnom ihrisku, začlenenie do učebných osnov predmetov – slovenský jazyk a literatúra, matematika, telesná výchova, vlastiveda, výtvarná výchova, hudobná výchova, pracovné vyučovanie.

- začlenenie do prierezovej témy Ochrana života a zdravia :

Obsah a realizácia učiva :

- riešenie mimoriadnych situácií- civilná ochrana, zdravotná príprava, pohyb a pobyt v prírode a jej ochrana, dopravná výchova, výchova k bezpečnému správaniu

Na realizáciu učiva uplatňujeme organizačnú formu:

Didaktické hry (DH) v 1.-4. ročníku sa konajú v prírode 1 krát v roku v trvaní 4 hodín. Pred DH realizujeme deň prípravy najmä na teoretickú časť v rozsahu 2-4 hodín podľa náročnosti plánovaných činností.

Environmentálna výchova

Environmentálna výchova je prierezová téma, prelína sa všetkými predmetmi, ale najmä prírodovedou, vlastivedou, pracovným vyučovaním, etickou výchovou.

Cieľom je prispieť k rozvoju osobnosti žiaka tak, že nadobudne schopnosť chápať, analyzovať a hodnotiť vzťahy medzi človekom a jeho životným prostredím vo svojom okolí, pričom zároveň chápe potrebu ochrany životného prostredia na celom svete. Dôležité je, aby žiaci získali vedomosti ale aj zručnosti, ktorými môžu pomáhať životnému prostrediu jednoduchými

činnosťami, ktoré sú im primetané a vhodné – chrániť rastliny, zvieratá, mať kladný vzťah k

domácim zvieratám, ale aj k zvieratám v prírode.

Realizácia: začlenenie témy do učebných osnov predmetov - prírodoveda, slovenský jazyk a literatúra, vlastiveda, pracovné vyučovanie, etická výchova.

- začlenenie do prierezovej témy Ochrana života a zdravia :

Obsah a realizácia učiva :

- riešenie mimoriadnych situácií- civilná ochrana, zdravotná príprava, pohyb a pobyt v prírode a jej ochrana, dopravná výchova, výchova k bezpečnému správaniu

Na realizáciu učiva uplatňujeme organizačnú formu :

Didaktické hry (DH) v 1.-4. ročníku sa konajú v prírode 1 krát v roku v trvaní 4 hodín. Pred DH realizujeme deň prípravy najmä na teoretickú časť v rozsahu 2-4 hodín podľa náročnosti plánovaných činností.

Škola v prírode pre žiakov III. a IV. ročníka v období máj – jún.

Plavecký výcvik pre žiakov IV. ročníka.

Osobnostný a sociálny rozvoj

Prierezová oblasť osobnostný a sociálny rozvoj rozvíja ľudský potenciál žiakov, poskytuje žiakom základy pre plnohodnotný a zodpovedný život. Znamená to nielen študijný (akademický) rozvoj žiakov, ale aj rozvíjanie osobnostných a sociálnych spôsobilostí, ktoré spätne akademický rozvoj podporujú. Aby žiak získal kvalitné vzdelanie, k tomu je potrebné, aby si už od primárneho vzdelávania rozvíjal sebareflexiu (rozmýšľal o sebe), spoznával sám seba, svoje dobré ale aj slabé stránky, rozvíjal si sebaúctu, sebadôveru a s tým spojené prevzatie zodpovednosti za svoje konanie, osobný život a seba vzdelávanie. V tejto súvislosti je potrebné, aby sa naučil uplatňovať svoje práva, ale aj rešpektovať názory, potreby a práva ostatných. Dôležité je, aby prierezová téma podporovala u žiakov rozvoj schopnosti uplatňovať prevenciu sociálno-patologických javov (šikanovanie, agresivita, užívanie návykových látok). Cieľom je, aby žiak získaval a udržal si osobnostnú integritu, pestoval kvalitné medziľudské vzťahy, rozvíjal sociálne spôsobilosti potrebné pre osobný a sociálny život a spoluprácu. V tejto prierezovej tematike sa uplatňuje aj vzdelávanie k ľudským právam, ale aj rodinnej výchove.

Téma sa prelína všetkými obsahovými vzdelávacími oblasťami, pričom sa pri jej uskutočňovaní berú do úvahy aktuálne potreby žiakov.

Realizácia: téma je začlenená do všetkých učebných predmetov, je realizovaná výchovnými a vzdelávacími stratégiami, napĺňaním kompetencií žiakov, podporou foriem a metód aktívneho učenia žiakov.

Ochrana života a zdravia

Ochrana života a zdravia (OŽZ) sa realizuje prostredníctvom učebných predmetov Štátneho vzdelávacieho programu a samostatných organizačných foriem vyučovania – didaktických hier. V rámci témy sa aplikuje učivo, ktoré bolo v minulosti súčasťou povinného učiva ochrany človeka a prírody (OČP). Ochrana života a jeho zdravia integruje postoje, vedomosti a schopnosti žiakov zamerané na ochranu života a zdravia v mimoriadnych situáciách. Podobne pri pobyte a pohybe v prírode, ktoré môžu vzniknúť vplyvom nepredvídaných skutočností ohrozujúcich človeka a jeho okolie.

Cieľom spoločnosti je pripraviť každého jednotlivca na život v prostredí, v ktorom sa nachádza. Nevyhnutným predpokladom k tomu je neustále poznávanie prostredníctvom pohybu a pobytu v prírode. Obsah učiva je predovšetkým orientovaný na zvládnutie situácií vzniknutých vplyvom priemyselných a ekologických havárií, dopravnými nehodami, živelnými pohromami a prírodnými katastrofami. Zároveň napomáha zvládnuť nevhodné podmienky v situáciách vzniknutých pôsobením cudzej moci, terorizmom voči občanom nášho štátu. Cieľom oblasti je formovať ich vzťah k problematike ochrany svojho zdravia a života, tiež zdravia a života iných ľudí, poskytnúť žiakom potrebné teoretické vedomosti, praktické poznatky, osvojiť si vedomosti a zručnosti v sebaochrane a poskytovaní pomoci iným v prípade ohrozenia zdravia a života. Rozvinúť morálne vlastnosti žiakov, tvoriace základ vlasteneckého a národného citenia, formovať predpoklady na dosiahnutie vyššej telesnej zdatnosti a celkovej odolnosti organizmu na fyzickú a psychickú záťaž v

náročných životných situáciách.

Prierezovú tému napĺňa obsah:

- riešenie mimoriadnych situácií – civilná ochrana,
- zdravotná príprava,
- pohyb a pobyt v prírode.

Realizácia : kurz v rozsahu 2 x 3h pravidelne v mesiaci jún príslušného roka, Didaktické hry:

Obsah a realizácia učiva :

- riešenie mimoriadnych situácií- civilná ochrana, zdravotná príprava, pohyb a pobyt v prírode a jej ochrana, dopravná výchova, výchova k bezpečnému správaniu

Na realizáciu učiva uplatňujeme organizačnú formu :

Didaktické hry (DH) v 1.-4. ročníku sa konajú v prírode 1 krát v roku v trvaní 4 hodín. Pred DH realizujeme deň prípravy najmä na teoretickú časť v rozsahu 2-4 hodín podľa náročnosti plánovaných činností.

Regionálna výchova a tradičná ľudová kultúra

Prierezová téma Regionálna výchova a tradičná ľudová kultúra úzko súvisí s prierezovou témou Multikultúrna výchova, ale vo svojom obsahu sa ešte hlbšie zaoberá živým a hodnotným hmotným a nehmotným kultúrnym dedičstvom Slovenskej republiky.

Nakoľko sa vláda Slovenskej republiky zaviazala realizovať Odporúčania na ochranu tradičnej kultúry a folklóru a Generálnou konferenciou UNESCO bol schválený: Dohovor o ochrane nehmotného kultúrneho dedičstva ako aj Dohovor o ochrane a podpore rozmanitosti kultúrnych prejavov, je uvedená prierezová téma nenásilnou formou začlenená vo vyučovaní do viacerých predmetov, prostredníctvom ich obsahov, ale aj formou projektov, exkurzií a pod.

Realizácia : začlenenie témy do učebných osnov predmetov - vlastiveda, prírodoveda, hudobná výchova, výtvarná výchova, náboženská výchova.

Tvorba projektu a prezentačné zručnosti

Prierezová téma spája jednotlivé kompetencie, ktoré chceme rozvíjať u žiakov – komunikovať, argumentovať, používať informácie a pracovať s nimi, riešiť problémy, poznať sám seba a svoje schopnosti, spolupracovať v skupine, prezentovať sám seba, ale aj prácu v skupine, vytvoriť nejaký produkt. V tejto prierezovej téme je obsah zameraný na postupnosť jednotlivých krokov a metodológiu tvorby projektu, ktorú budú môcť využívať v ostatných predmetoch alebo aj v mimoškolskej činnosti, pri prezentácii svojej školy.

Naučia sa prezentovať svoju prácu písomne aj verbálne s použitím informačných a komunikačných technológií.

Realizácia: téma je začlenená do všetkých učebných predmetov, je realizovaná výchovnými a vzdelávacími stratégiami, napĺňaním kompetencií žiakov, podporou foriem a metód aktívneho učenia žiakov.

Mediálna výchova

Jedným z významných socializačných faktorov ovplyvňujúcich hodnoty, postoje a správanie jedinca sú médiá. Osvojenie schopnosti kompetentného zaobchádzania s médiami je cieľom mediálnej výchovy ako prierezovej témy. Cieľom prierezovej tematiky je, aby žiaci:

- lepšie porozumeli pravidlám fungovania mediálneho sveta a primerane veku sa v ňom orientovali,
- dokázali posudzovať mediálne šírené posolstvá, objavovať v nich to hodnotné, pozitívne formujúce ich osobnostný a profesionálny rast,
- dokázali si uvedomiť negatívne mediálne vplyvy na svoju osobnosť a snažiť sa ich zodpovedným prístupom eliminovať,
- vedeli tvoriť mediálne produkty.

Realizácia :

- kurz v rozsahu 2 x 3h pravidelne v mesiaci jún príslušného roka,
- začlenenie témy do učebných osnov predmetov – slovenský jazyk a literatúra

Multikultúrna výchova

Multikultúrna výchova je zaradená do obsahu vzdelávania s ohľadom na slovenské kultúrne prostredie, kde po stáročia spolunažívali príslušníci rôzneho etnického, národného, náboženského a kultúrneho pôvodu. Tradičná kultúrna rozmanitosť sa pritom v súčasnosti ešte prehĺbuje vďaka viacerým trendom, ktoré sa často zastrešujú pojmom globalizácia. Jedným z týchto trendov, ktorý výrazne zvyšuje rozmanitosť kultúr na Slovensku, je migrácia príslušníkov vzdialenejších a doposiaľ nepoznaných kultúr a subkultúr. Multikultúrnosť slovenskej spoločnosti však nikdy neznamenala len pokojné spolunažívanie rôznych skupín obyvateľov, ale vždy bola a dodnes je poznačená aj predsudkami a stereotypmi, ktoré sa prejavujú v rôznych podobách neznášanlivosti, rasizmu, či xenofóbie.

Žiaci všetkých vekových kategórií budú čoraz častejšie v osobnom aj verejnom živote vystavení rôznym kultúrnym vplyvom a v čoraz väčšej miere sa budú dostávať do kontaktu s príslušníkmi iných kultúr. Preto je potrebné, aby boli na tieto výzvy pripravení a aby boli schopní rozoznať, rešpektovať a podporovať rôzne kultúrne ukotvenie vo svojom okolí. Cieľom prierezovej témy multikultúrna výchova je preto výchovné a vzdelávacie pôsobenie zamerané na rozvoj poznania rozličných tradičných aj nových kultúr a subkultúr, akceptáciu kultúrnej rozmanitosti ako spoločenskej reality a rozvoj tolerancie, rešpektu a prosociálneho správania a konania vo vzťahu ku kultúrnej odlišnosti. Edukačná činnosť je zameraná na to, aby škola a školské vzdelávanie fungovali ako spravodlivé systémy, kde majú všetci žiaci rovnakú príležitosť rozvíjať svoj potenciál. Žiaci spoznávajú svoju kultúru aj iné kultúry, históriu, zvyky a tradície ich predstaviteľov, rešpektujú tieto kultúry ako rovnocenné a dokážu s ich príslušníkmi konštruktívne komunikovať a spolupracovať.

Realizácia: začlenenie témy do učebných osnov predmetov – anglický jazyk, hudobná výchova, vlastiveda.

Tab C2/ISCED 2 Nižšie stredné vzdelávanie (5.-9. ročník) INOVOVANÝ (CJ II.)

Vzdelávacia oblasť	Predmet/ročník	5.	6.	7.	8.	9.	Povinné predmety	Voliteľné predmety
Jazyk a komunikácia	Slovenský jazyk a literatúra	5	5	4	5	5	24	
		1		1		1		3
	Prvý cudzí jazyk	3	3	3	3	3	15	
		1	1					
Druhý cudzí jazyk								
			2	2	2			6
Človek a príroda	Fyzika		2	1	2	1	6	
	Chémia			2	2	1	5	
			1					
Biológia	2	1	2	1	1	7		
		1						1
Človek a spoločnosť	Dejepis	1	1	1	1	2	7	
						1		1
	Geografia	2	1	1	1	1	6	
Občianska náuka		1	1	1	1	4		
Človek a hodnoty	Etická výchova/náboženská výchova	1	1	1	1	1	5	
Matematika a práca s informáciami	Matematika	4	4	4	4	5	21	
		1	1	1	1			4
	Informatika	1	1	1	1		4	
						1		
Človek a svet práce	Technika	1	1	1	1	1	5	
Umenie a kultúra	Hudobná výchova	1	1	1	1		4	
	Výtvarná výchova	1	1	1	1	1	5	
Zdravie a pohyb	Telesná a športová vých.	2	2	2	2	2	10	
								0
Základ		24	25	26	27	25	127	
Voliteľné (disponibilné) hodiny		3	4	4	3	5		19
Spolu povinná časť + voliteľná časť		27	29	30	30	30	146	

Tab C2/ISCED 2 Nižšie stredné vzdelávanie (5.-9. ročník) INOVOVANÝ (BEZ CJ II.)

Vzdelávacia oblasť	Predmet/ročník	5.	6.	7.	8.	9.	Povinné predmety	Voliteľné predmety
Jazyk a komunikácia	Slovenský jazyk a literatúra	5	5	4	5	5	24	
		1		1		1		3
	Prvý cudzí jazyk	3	3	3	3	3	15	
		1	1					5
Druhý cudzí jazyk								0
Človek a príroda	Fyzika		2	1	2	1	6	
						1		1
	Chémia			2	2	1	5	
			1					1
Biológia	2	1	2	1	1	7		
		1					1	
Človek a spoločnosť	Dejepis	1	1	1	1	2	6	
	Geografia	2	1	1	1	1	6	
Občianska náuka		1	1	1	1	4		
Človek a hodnoty	Etická výchova/náb.v.	1	1	1	1	1	5	
Matematika a práca s informáciami	Matematika	4	4	4	4	5	21	
		1	1	1	1			4
	Informatika	1	1	1	1		4	
						1		1
Človek a svet práce	Technika	1	1	1	1	1	5	
				1	1	1		3
Umenie a kultúra	Hudobná výchova	1	1	1	1		4	
								0
	Výtvarná výchova	1	1	1	1	1	5	
								0
Regionálna výchova								
			1	1	1		3	
Zdravie a pohyb	Telesná a športová vých	2	2	2	2	2	10	
								0
Základ		24	25	26	27	25	127	
Voliteľné (disponibilné) hodiny		3	4	4	3	5		19
Spolu povinná časť + voliteľná časť		27	29	30	30	30	146	

Vzdelávacie (obsahové) oblasti a prierezové témy (tematiky)

Vzdelávacie oblasti sú okruhy, do ktorých patrí problematika vyčlenená z obsahu celkového vzdelávania a z formulovania kľúčových kompetencií. Obsah školského vzdelávania tvorí kultúrne dedičstvo – poznanie, hodnoty, normy, vzorce správania, výkony a komunikáty, ktoré sú vlastné určitej sociálnej skupine. Prostredníctvom svojej kultúry spoločenstvo odovzdáva svoje chápanie sveta aj svoje skúsenosti ďalším generáciám. Obsah vzdelávania sa utvára na základe kultúrnej tradície, ktorú spoločenstvo prebralo z minulosti a inovácie, ku ktorým dospelo. Obsahom vzdelávania sú aj najnovšie poznatky, ktoré nastoľuje súčasný vedecko-technický, hospodársky, sociálny a kultúrny rozvoj spoločnosti, napríklad informačné a komunikačné technológie, ktoré každý občan potrebuje k životu, k práci, ale aj mimo práce. Patria tam aj sociokultúrne obsahy osobnostného rozvoja žiaka, jeho ochrany pred negatívnymi sociálnymi javmi, ochrany zdravia, prírody atď.

Vzdelávacie oblasti majú nadpredmetový charakter. V Štátnom vzdelávacom programe je obsah vzdelávacej oblasti rozčlenený do vybraných učebných predmetov. Škola si môže do týchto vzdelávacích oblastí doplniť ďalšie predmety.

Obsah nižšieho stredného vzdelávania je rozdelený do 8 vzdelávacích oblastí, ktoré vychádzajú z definovania obsahu vzdelávania a z kľúčových kompetencií.

Povinné predmety vo vzdelávacích obsahových oblastiach pre 2. stupeň – nižšie stredné vzdelávanie s vyučovacím jazykom slovenským	
VZDELÁVACIA OBLASŤ	PREDMETY
JAZYK A KOMUNIKÁCIA	SLOVENSKÝ JAZYK LITERATÚRA
PRVÝ CUDZÍ JAZYK	ANGLICKÝ JAZYK
DRUHÝ CUDZÍ JAZYK	NEMECKÝ JAZYK
MATEMATIKA A PRÁCA S INFORMÁCIAMI	MATEMATIKA INFORMATIKA
ČLOVEK A PRÍRODA	FYZIKA, CHÉMIA, BIOLÓGIA
ČLOVEK A SPOLOČNOSŤ	DEJEPIS, GEOGRAFIA, OBČIANSKA NÁUKA
ČLOVEK A HODNOTY	ETICKÁ VÝCHOVA / NÁBOŽENSKÁ VÝCHOVA
ČLOVEK A SVET PRÁCE	SVET PRÁCE, TECHNIKA
UMENIE A KULTÚRA	HUDOBNÁ VÝCHOVA, VÝTVARNÁ VÝCHOVA, VÝCHOVA UMENÍM
ZDRAVIE A POHYB	TELESNÁ A ŠPORTOVÁ VÝCHOVA

Charakteristika vzdelávacích oblastí

Jazyk a komunikácia

V jazykovej časti oblasti jazyk a komunikácia sú určujúcimi ciele rozvíjania komunikatívnych schopností žiakov, ktoré síce boli deklarované aj v minulosti, ale ich uskutočňovanie bolo vytláčané tendenciou obsiahnuť pomerne veľkú sumu jazykových pojmov na vysokej úrovni abstrakcie. Zdôrazňujeme preto chápanie jazyka ako nástroja myslenia a komunikácie medzi ľuďmi, čo by sa vo vyučovaní jazyka malo premietnuť do zámerného preferovania rozvoja komunikatívnych kompetencií, ktoré budú istým teoretickým i praktickým východiskom ich ďalšieho rozvíjania v ostatných vyučovacích predmetoch s ohľadom na ich špecifické potreby. Výrazne sa posilnil komunikatívno-zážitkový model vyučovania jazyka a naopak oslabil sa tendencia obsiahnuť „školskú podobu“ vednej disciplíny – lingvistiky. Obsah sa zredukoval v prospech aktivít žiakov, ktorí majú v čo najväčšom rozsahu interpretačno-hodnotiacim spôsobom pracovať s jazykovými komunikátmi.

Najväčší akcent sa pritom kladie na vlastnú tvorbu jazykových prejavov, prácu s informáciami, čitateľskú gramotnosť, schopnosť argumentovať a pod. Primárnym v literárnej výchove sa stáva rozvoj schopnosti žiaka poznávať svet a zmocňovať sa ho esteticko-umeleckými prostriedkami a úsilie odstrániť z vedomia žiaka presvedčenie jedinečnosti a nenahraditeľnosti kognitívneho prístupu k svetu a smerovanie k pochopeniu špecifik, ktoré v poznávacom procese predstavuje estetické osvojovanie reality. Obsahové osnovanie predmetu smeruje k rozvíjaniu čitateľských kompetencií, resp. súboru vedomostí, zručností, hodnôt a postojov zameraných na príjem (receptiu) umeleckého textu (čítanie, deklamácia, počúvanie), jeho analýzu, interpretáciu a hodnotenie. Najdôležitejším prvkom v tejto koncepcii literárnej výchovy je sústredenie dôrazu na čítanie ako všestranné osvojovanie umeleckého textu. Cieľom sa stáva rozvoj čitateľských schopností, ktoré ďaleko presahujú aspekt technického zvládnutia čítaného textu a smerujú k prijatiu jeho obsahu.

Dobré zvládnutie jazykového učiva a najmä komunikatívnych kompetencií vytvára predpoklad na rozvinutie schopnosti úspešne sa uplatniť na trhu práce a v súkromnom živote. Jazyk sa chápe ako znak národnej a individuálnej identity, ako prostriedok komunikácie a profesionálnej realizácie a prostriedok na vyjadrovanie citov a pocitov.

Cudzie jazyky naopak prispievajú k pochopeniu a objavovaniu tých skutočností, ktoré presahujú oblasť skúseností sprostredkovaných štátnym jazykom. Poskytujú živý jazykový základ a predpoklady pre komunikáciu žiakov v rámci Európskej únie.

Cudzie jazyky umožňujú poznávať odlišnosti v spôsobe života ľudí iných krajín a ich odlišné kultúrne tradície. Poskytujú prehĺbenie vedomostí a vzájomného medzinárodného porozumenia a tolerancie a vytvárajú podmienky pre spoluprácu škôl na medzinárodných projektoch.

Obsah vzdelávacej oblasti Jazyk a komunikácia sa realizuje vo vzdelávacích predmetoch slovenský jazyk a literatúra, vyučovacích jazykoch a cudzích jazykoch pre nižší stredný stupeň vzdelávania:

Slovenský jazyk a literatúra

1. cudzí jazyk – anglický jazyk
2. cudzí jazyk – nemecký jazyk,

Členenie vzdelávacej oblasti podľa kľúčových jazykových kompetencií, t. j. podľa procesov, ktoré sa nimi rozvíjajú:

- Počúvanie
- Komunikácia (hovorenie) s porozumením
- Čítanie
- Písanie

Vzdelávanie v danej vzdelávacej oblasti smeruje k utváraniu a rozvíjaniu kľúčových kompetencií tým, že vedie k:

- podpore sebadôvery každého žiaka,
- k osvojeniu si vedomostí a nadobudnutých kompetencií, ktoré im umožnia vzdelávať sa po celý

ich život a zaujať aktívne miesto v socio-kultúrnom prostredí,

- príprave všetkých žiakov tak, aby sa stali zodpovednými občanmi, schopnými podieľať sa na rozvoji demokratickej spoločnosti, pluralizmu a kultúrnej otvorenosti, zaručeniu rovnakých šancí sociálnej emancipácie pre všetkých žiakov,
- pochopeniu vzdelávania v príslušnom jazyku, v ktorom sa odráža historický a kultúrny vývoj národa a zároveň ako významný zjednocujúci činiteľ národného spoločenstva a ako dôležitý prostriedok celoživotného vzdelávania,
- vnímaniu a postupnému osvojovaniu si jazyka ako bohatého mnohotvárneho prostriedku k získavaniu a odovzdávaniu informácií, k vyjadrovaniu vlastných postojov a názorov,
- zvládnutiu základných pravidiel medziľudskej komunikácie daného kultúrneho prostredia a nadobudnutiu pozitívneho vzťahu k jazyku v rámci interkultúrnej komunikácie,
- nadobudnutiu vzťahov k slovesným umeleckým dielam, k vlastným čitateľským zážitkom, k rozvíjaniu svojho pozitívneho vzťahu k literatúre a k ďalším druhom umenia vychádzajúcich z umeleckých textov a rozvíjaniu svojich emocionálnych a estetických cítení a vnímaní,
- pestovaniu vedomia jazykovej príslušnosti k istému etniku, pocitu jazykovej príbuznosti a spolupatričnosti s inými etnikami, prostredníctvom ovládania normy spisovného jazyka,
- viesť žiakov k zvyšovaniu jazykovej kultúry ich verbálnych ústnych i písomných jazykových prejavov.

Matematika a práca s informáciami

Obsah v tejto oblasti vzdelávania sa sústreďuje na dobudovanie pojmu prirodzených, celých a racionálnych čísel a početových výkonov týmito číslami. Na tomto stupni sa kladú základy algebry (riešenie rovníc a nerovnic, funkcií). Z geometrie sa paralelne rozvíja rovinná aj priestorová geometria, rozširujú sa žiacke vedomosti o geometrických útvaroch, naučia sa vypočítať obvod a obsah rovinných útvarov a povrch a objem priestorových útvarov. Zoznamujú sa s meraním dĺžky obsahu a objemu ako aj meraním veľkosti uhlov.

Informatika podobne ako matematika rozvíja myslenie žiakov, ich schopnosť analyzovať a syntetizovať, zovšeobecňovať, hľadať vhodné stratégie riešenia problémov a overovať ich v praxi. Vedie k presnému vyjadrovaniu myšlienok a postupov a ich zaznamenaniu vo formálnych zápisoch, ktoré slúžia ako všeobecný prostriedok komunikácie. Poslaním vyučovania informatiky je viesť žiakov k pochopeniu základných pojmov, postupov a techník používaných pri práci s údajmi a toku informácií v počítačových systémoch. Buduje tak informatickú kultúru, t.j. vychováva k efektívnemu využívaniu prostriedkov informačnej civilizácie rešpektovaním právnych a etických zásad používania informačných technológií a produktov. Toto poslanie je potrebné dosiahnuť spoločným pôsobením predmetu informatika a aplikovaním informačných technológií vo vyučovaní aj iných predmetov, medzipredmetových projektov, celoškolských programov a pri riadení školy.

Cieľom je, aby žiak získal schopnosť používať matematiku v svojom budúcom živote. Matematika má rozvíjať žiakovo logické a kritické myslenie, schopnosť argumentovať a komunikovať a spolupracovať v skupine pri riešení problémov. Žiak ju spoznáva ako súčasť ľudskej kultúry a dôležitý nástroj pre spoločenský pokrok.

Informatika podobne ako matematika rozvíja myslenie žiakov, ich schopnosť analyzovať a syntetizovať, zovšeobecňovať, hľadať vhodné stratégie riešenia problémov a overovať ich v praxi. Vedie k presnému vyjadrovaniu myšlienok a postupov a ich zaznamenaniu vo formálnych zápisoch, ktoré slúžia ako všeobecný prostriedok komunikácie. Poslaním vyučovania informatiky je viesť žiakov k pochopeniu základných pojmov, postupov a techník používaných pri práci s údajmi a toku informácií v počítačových systémoch.

Oblasť tvoria predmety **matematika a informatika**. Predmet matematika je zameraný na rozvoj matematickej kompetencie tak, ako ju formuloval Európsky parlament. Vzdelávací obsah predmetu je rozdelený na päť tematických okruhov, z ktorých žiaci sa zoznamujú s primeranými elementárnymi poznatkami a riešeniami praktických úloh. Sú to: *Čísla, premenná*

a početové výkony s číslami, Vzťahy, funkcie, tabuľky, diagramy, Geometria a meranie, Kombinatorika, pravdepodobnosť, štatistika, Logika, dôvodenie, dôkazy.

Obsah vzdelávania je spracovaný na kompetenčnom základe, čo znamená, že matematické poznatky sú žiakom prezentované s využitím už existujúcich matematických poznatkov žiakov a skúseností s aplikáciou už osvojených poznatkov. Pri prezentovaní matematických poznatkov a skúseností sa prioritne zameriava na rozvoj žiackych schopností, predovšetkým väčšou aktivizáciou žiakov.

V predmete informatika žiaci sú vedení k pochopeniu základných pojmov, postupov a techník používaných pri práci s informáciami v počítačových systémoch.

Človek a príroda

Vzdelávacia oblasť Človek a príroda obsahuje problematiku vzdelávania spojenú so skúmaním prírody. V tejto oblasti žiaci dostávajú príležitosť poznávať prírodu ako systém, ktorého súčasťou sú vzájomné premeny, pôsobia na seba a ovplyvňujú sa. Na takomto poznaní je založené aj pochopenie dôležitosti prírodnej rovnováhy pre existenciu živých sústav, vrátane človeka. Prírodovedné predmety svojím činnostným a bádateľským charakterom vyučovania umožňujú žiakom hlbšie porozumieť zákonitostiam prírodných procesov, a tým si uvedomovať aj užitočnosť prírodovedných poznatkov a ich aplikáciu v praktickom živote.

Cieľom vzdelávania prostredníctvom obsahu tejto oblasti je porozumieť prírodným aspektom vplývajúcim na život človeka a vedieť vysvetliť prírodné javy vo svojom okolí, zaujímať sa o prírodu a dianie v nej, získať informácie o prírode a jej zložkách nielen z rôznych zdrojov, ale aj prostredníctvom vlastných pozorovaní a experimentov v prírode a v laboratóriu, čím si rozvíjajú zručnosti pri práci s grafmi, tabuľkami, schémami, obrázkami, náčrtmi.

Podstatné je poznanie základných princípov ochrany krajiny a životného prostredia a osvojenie si základných princípov zdravého životného štýlu. Dôležité je hľadanie zákonitých súvislostí medzi pozorovanými vlastnosťami prírodných objektov a javov, ktoré nás obklopujú v každodennom živote a porozumenie ich podstate, čo si vyžaduje interdisciplinárny prístup, a preto aj úzku spoluprácu s predmetmi napríklad fyzika, chémia, biológia, geografia a matematika. Okrem rozvíjania pozitívneho vzťahu k prírodným vedám sú prírodovedné poznatky interpretované aj ako neoddeliteľná a nezastupiteľná súčasť kultúry ľudstva. V procese vzdelávania sa má žiakom sprostredkovať poznanie, že neexistujú bariéry medzi jednotlivými úrovňami organizácie prírody a odhaľovanie jej zákonitostí je možné len prostredníctvom koordinovanej spolupráce všetkých prírodovedných odborov s využitím prostriedkov IKT.

Človek a spoločnosť

Vzdelávacia oblasť sa prostredníctvom obsahu snaží uchovať kontinuitu tradičných hodnôt našej spoločnosti v súlade s aktuálnymi integračnými procesmi, viesť k vnímaniu vlastenectva a národnej hrdosti v kontexte európanstva a multikulturizmu.

Cieľom vzdelávacej oblasti je zoznámiť žiakov s vývojom ľudskej spoločnosti, s najvýznamnejšími spoločenskými javmi a procesmi, ktoré sa premietajú do každodenného života a vnímať svet integrujúco vo vzájomnom vzťahu medzi prírodou a spoločnosťou. Poznanie minulosti svojho národa ako aj národov Európy a sveta, oboznámenie sa so zemepisnými charakteristikami svojej vlasti a regiónov sveta a utváranie pozitívnych občianskych postojov je predpokladom získania občianskych kompetencií, ktoré patria ku kľúčovým vo vzdelávaní. Žiaci cez poznanie najbližšieho prostredia (rodina, škola), ktorého sú súčasťou, získavajú základné vedomosti o svojom najbližšom spoločenskom prostredí, o miestnej obci, regióne a o ostatných regiónoch Slovenska. Oboznamujú sa s územím, obyvateľmi, ich tradíciami a zvykmi, so svetom detí i dospelých, osvojujú si pravidlá a normy správania doma, v škole a na verejnosti. Učia sa orientovať v čase, časových údajoch, histórii vlastnej rodiny, svojej vlasti i ľudskej spoločnosti. Vedú sa k pochopeniu vlastného miesta a roly

v spoločnosti, ako aj k tomu, aby svojimi postojmi a konaním prejavovali občiansku aktivitu, vlastenectvo, zodpovednosť k sebe, svojim blízkym, národu a celej spoločnosti. Vychováva žiakov k láske k vlasti a súčasne rozvíja a upevňuje vedomie príslušnosti k európskemu civilizačnému a kultúrnemu prostrediu.

Vzdelávacia oblasť Človek a spoločnosť otvára priestor pre kultivovanie individuálnych a spoločenských spôsobilostí (kompetencií), učí vidieť veci a javy vo vzájomných súvislostiach, ponúka argumenty, inšpiruje k tvorivému riešeniu otázok dôležitých pre vzdelanostnú spoločnosť. Rozvíja myšlienkové operácie, praktické zručnosti a vedomie vlastnej identity žiaka.

Výchova a vzdelávanie v oblasti smeruje k vytváraniu kľúčových kompetencií tým, že žiakov vedie k:

- orientácii v čase a priestore,
- získavaniu základných schopností a zručností poznávať historický materiál,
- získavaniu základných vedomostí z oblasti historických faktov (svetové a národné dejiny),
- pochopeniu príčin a dôsledkov historických udalostí,
- čítaniu a interpretovaniu historických máp, obrázkov, fotografií, tabuliek a iných prostriedkov používaných v dejepise,
- osvojovaniu noriem spoločenského správania a občianskeho spolužitia,
- rešpektovania hodnoty pozitívnych medziludských vzťahov,
- práci s informáciami o Slovenskej republike ako časti zeme a o Zemi ako celku,
- porozumeniu premenám v krajine, ktoré podmieňuje človek,
- porozumeniu a rozvíjaniu čítania a interpretácie obrázkov, fotografií, grafov, tabuliek, prierezov, schém a diagramov ako prostriedkov geografie,
- rozvíjaniu podnikateľských zručností spracúvaním projektov,
- zvládnutiu bežných situácií v osobnom i občianskom živote,
- nachádzaniu vlastného miesta a roly v spoločnosti,
 - získavaniu orientácie v aktuálnom verejnom živote Slovenskej republiky i vo svete, pochopeniu podstaty demokracie, práv a povinností občanov, rozpoznávaní protiprávneho konania a uvedomení si jeho dôsledkov,
- kultivovanému vyjadrovaniu vlastných myšlienok, názorov, postojov a ich obhajovaniu,
- úcte k vlastnému národu i k iným národom a národnostiam,
- pochopeniu a rešpektovaniu kultúrnych, náboženských a iných odlišností ľudí a spoločností,
- budovaniu kladného vzťahu ku všetkým humánnym a demokratickým hodnotám. Vzdelávacia oblasť Človek a spoločnosť tvoria učebné predmety dejepis, geografia a občianska náuka, aj keď témy sú v ďalších predmetoch v iných oblastiach.

Umenie a kultúra

Vzdelávacia oblasť nadväzuje na primárny stupeň výchovy a vzdelávania, na ďalšie rozvíjanie žiakových kreatívnych vyjadrovacích schopností prostredníctvom vybraných vyjadrovacích prostriedkov výtvarného umenia, hudby, dizajnu, architektúry, filmu, elektronických médií. Toto vyjadrovanie je chápané vo vzťahoch k dramatickým aj literárnym vyjadrovacím prostriedkom a v širších súvislostiach kultúry – v rámci spoločných tém a medzipredmetových väzieb aj s predmetmi ostatných vzdelávacích oblastí.

Dôležitým poslaním oblasti je budovanie vlastnej kultúrnej identity, chápanie miesta súčasného umenia v živote žiaka a aktívna účasť na ňom ako aj rozvíjanie schopnosti porozumieť iným kultúram.

Vzdelávacia oblasť rozvíja žiakovo povedomie vlastných vkusových postojov, kultúrno-historické vedomie, rozvíja schopnosť rešpektovať a tolerovať hodnoty iných ľudí a iných kultúr.

Žiak sa učí využívať základné kultúrne nástroje na kultivovanú komunikáciu, rozlišovať rôzne

súčasť kultúry (umenie, veda, náboženstvo, šport), rozumieť ich súvislostiam a úlohe vo svojom živote a v živote spoločnosti. Učí sa rozlišovať hlavné umelecké druhy, ich médiá, formy, hlavné tendencie a štýly, vyjadrovacie prostriedky, základné kompozičné princípy; opisovať svoje estetické zážitky z vnímania umeleckých diel, chápať význam estetických faktorov, estetickej činnosti v každodennom živote, chápať význam umenia v živote jednotlivca a spoločnosti.

Rozvíja sa jeho záujem o kultúrne dedičstvo a jeho aktualizované formy (na úrovni sociálnej skupiny, regiónu, národa a štátu, európskej kultúrnej oblasti), zoznamuje sa s kultúrou iných národov, učí sa chápať význam kultúrnych a umeleckých pamiatok a učí sa chápať súčasnú umeleckú tvorbu a prejavy kultúry. Žiak spoznáva typické umelecké a kultúrne prejavy ťažiskových epoch vývoja kultúry, vybrané typické diela a autorov svetového a slovenského umenia.

Súčasťou oblasti je rozvoj zodpovedných a samostatných postojov k súčasnej kultúrnej ponuke, k móde, masovej kultúre, subkultúram, poklesnutým formám vyjadrovania; rozvoj kritického myslenia vo vzťahu k mediálnej produkcii a k iným súčasným kultúrnym procesom. Rozvíjajú sa žiakove interkultúrne kompetencie pre komunikáciu a spoluprácu s príslušníkmi iných kultúr.

V rámci nižšieho sekundárneho vzdelávania si žiaci osvojujú základy viacerých umeleckých druhov, zoznamujú sa s možnými prienkami a špecifikami, ich miestom v kultúre a postupne sa rozvíja ich komplexné vnímanie umenia a kultúry v súvislostiach súčasných kultúrnych procesov a aktuálnych problémov.

Žiak si rozvíja poznanie zákonitostí etikety, schopnosti spolupracovať a kultúrne komunikovať na základe pravidiel etikety. V cieľoch (aj v odporúčaných metódach) oblasť rešpektuje cyklus učenia, v ktorom sa kombinuje skúsenosť postavená na osobnom zážitku, reflexia skúsenosti, aktívne odskúšanie svojich poznatkov až po ďalší rozvoj skúsenosti a jej komunikáciu.

Vzdelávacia oblasť sa člení na učebné predmety: **výtvarná výchova, hudobná výchova**

Absolvovaním tejto vzdelávacej oblasti žiak by mal:

- mať povedomie vlastnej kultúrnej identity, rozvíjať vlastné kultúrno-historické vedomie,
- rozvíjať kultivovanú vizuálnu, sluchovú, jazykovú a pohybovú gramotnosť,
- získať schopnosť kreatívneho vyjadrovania myšlienok, skúseností a emócií prostredníctvom rôznych médií, vrátane hudobných umení, scénických umení, písaného a hovoreného slova, výtvarných prostriedkov, elektronických médií,
- využívať základné kultúrne nástroje na kultivovanú komunikáciu,
- rozlišovať rôzne súčasti kultúry (umenie, veda, náboženstvo, šport a i.), rozumieť ich úlohe v živote jednotlivca a spoločnosti,
- rozlišovať hlavné umelecké druhy, opisovať svoje estetické zážitky z vnímania umeleckých diel,
- chápať význam estetických faktorov, estetickej činnosti v každodennom živote,
- chápať význam umenia v živote jednotlivca a spoločnosti a v kultúre,
- chápať význam kultúrnych a umeleckých pamiatok,
- porozumieť súčasnej umeleckej a kultúrnej tvorbe,
- zaujímať sa o kultúrne dedičstvo svojho regiónu, národa a štátu a zoznamovať sa s kultúrou iných národov a regiónov,
- získavať informácie o miestnom, národnom, európskom a svetovom kultúrnom dedičstve, vedieť ich spracovať a kriticky vyhodnocovať,
- získať vedomosti o významných umeleckých dielach z európskej tradície,
- vážiť si celosvetové kultúrne dedičstvo, kultúrne a umelecké hodnoty rôznych svetových kultúr, rešpektovať a tolerovať hodnoty iných kultúr,
- poznať zákonitosti etikety, vedieť kultúrne komunikovať na základe pravidiel etikety,
- zaujímať zodpovedné postoje k súčasnej kultúrnej ponuke, k móde a k subkultúram,
- uplatňovať kritické myslenie voči mediálnej ponuke a iným súčasným kultúrnym procesom,

- mať základné interkultúrne kompetencie pre komunikáciu s príslušníkmi iných kultúr.

Človek a hodnoty

Vzdelávacia oblasť sa zameriava na budovanie a kultiváciu duševného, duchovného a sociálneho rozmeru mladých ľudí. Napomáha im k postupnému vytváraniu ich hodnotovej orientácie tak, aby raz ako dospelí jedinci boli prínosom pre ľudské spoločenstvo.

Cieľom vzdelávacej oblasti je vychovávať osobnosť s vlastnou identitou a hodnotovou orientáciou, u ktorej úcta k človeku a k prírode, spolupráca, prosociálnosť a národné hodnoty zaujímajú významné miesto. Pri plnení tohto cieľa sa neuspokojuje iba s poskytovaním informácií o morálnych zásadách, ale zážitkovým učením účinne podporuje pochopenie a interiorizáciu (zvnútorňovanie) mravných noriem a napomáha osvojeniu správania sa, ktoré je s nimi v súlade. Pripravuje mladých ľudí pre život v tom zmysle, aby dokázali v budúcnosti prispieť k vytváraniu harmonických a stabilných vzťahov v rodine, na pracovisku, medzi spoločenskými skupinami, v národe a medzi národmi.

Obsah vzdelávacej oblasti Človek a hodnoty sa realizuje v povinne voliteľných učebných predmetoch **etická výchova** alebo **náboženská výchova**.

Povinne voliteľný učebný predmet Etická výchova sa prvom rade zameriava na výchovu k prosociálnosti, ktorá sa odráža v morálnych postojoch a v regulácii správania žiakov. Pre etickú výchovu je primárny rozvoj etických postojov a prosociálneho správania. Jej súčasťou je aj rozvoj sociálnych zručností (otvorená komunikácia, empatia, pozitívne hodnotenie iných), ako aj podpora mentálnej hygieny, podieľa sa na primárnej prevencii porúch správania a učenia.

Povinne voliteľný učebný predmet náboženská výchova formuje v človeku náboženské myslenie, svedomie, náboženské vyznanie a osobnú vieru ako osobný prejav náboženského myslenia a integrálnej súčasti identity človeka.

Vzdelávanie v tejto oblasti smeruje k rozvíjaniu schopností a spôsobilostí žiakov a vedie ich k:

- sebaúcte, k autonómnejmu cíteniu a mysleniu,
- hodnoteniu, zaujímaniu stanovísk, rozlišovaniu dobra od zla,
- spoznávaniu efektívnej komunikácie, dôvodov a prvkov prosociálneho správania primeraného veku,
- spoznávaniu zásad dobrých medziľudských vzťahov,
- zvnútorňovaniu prosociálnych hodnôt, postojov a sociálnych noriem,
- rozvíjaniu sociálnych zručností,
- formovaniu spoločenstva žiakov,
- rozvíjaniu a reflexii v otázkach Boha, významu sveta, zmyslu a hodnoty života a noriem pre konanie človeka a dávaniu odpovede na základe zjavenia a viery v cirkvi,
- oboznamovaniu so skutočnosťou viery a s poslanstvom, na ktorom sa viera zakladá a napomáhaniu prostredníctvom uvažovania rozumom zdôvodniť vieru,
- prijímaniu osobných rozhodnutí vo vzťahu k iným konfesiam a náboženstvám, k svetonázorom a ideológiám a podpore pochopenia a tolerancie voči rozhodnutiam druhých,
- motivácii k osobnému náboženskému životu a k zodpovednému konaniu v cirkvi a v spoločnosti.

Človek a svet práce

Vzťah k práci, otázky výberu povolania sú základom tejto vzdelávacej oblasti. Cieľom je pripraviť žiakov na život v praxi, na to, aby sa v budúcnosti dokázali uplatniť na trhu (napr. dokázali dodržiavať pravidlá, povinnosti a záväzky, aby sa vedeli adaptovať na zmenené pracovné podmienky). Oblasť vzdelávania sa sústreďuje na to, aby žiaci dokázali pristupovať k výsledkom pracovnej činnosti nielen z hľadiska kvality, ale aj funkčnosti, hospodárnosti a spoločenského významu. Vzdelávanie v tejto oblasti smeruje k vytváraniu a rozvíjaniu kľúčových kompetencií žiakov tým, že vedie žiakov k:

- pozitívnemu vzťahu k práci a k zodpovednosti za kvalitu svojich i spoločných výsledkov práce,
- osvojeniu základných pracovných zručností a návykov v rôznych pracovných oblastiach, k organizácii a plánovaniu práce a k používaniu vhodných nástrojov, náradia a pomôcok pri práci i v bežnom živote,
- vytrvalosti a sústavnosti pri plnení zadaných úloh, k uplatňovaniu tvorivosti a vlastných nápadov pri pracovnej činnosti a k vynakladaniu úsilia na dosiahnutie kvalitného výsledku,
- autentickému a objektívnemu poznávaniu okolitého sveta, k potrebnej sebadôvere, k novému postoju a hodnotám vo vzťahu k práci človeka, technike a životnému prostrediu,
- chápaniu práce a pracovnej činnosti ako príležitosti k sebarealizácii, sebavzdelávania a k rozvíjaniu podnikateľského myslenia,
- orientácii v rôznych oboroch ľudskej činnosti, formách fyzickej a duševnej práce a osvojeniu potrebných poznatkov a zručností významných pre možnosť uplatnenia, pre voľbu vlastného profesijného zamerania a pre ďalšiu životnú a profesijnú orientáciu,
- k rešpektovaniu environmentálnych hodnôt a chápaniu recyklácie materiálov a produktov.

Zdravie a pohyb

Vzdelávacia oblasť Zdravie a pohyb vytvára priestor pre uvedomenie si potreby celoživotnej starostlivosti o svoje zdravie, ktorej neoddeliteľnou súčasťou je pohyb. Oblasť sa zameriava na základné informácie, súvisiace so zdravým spôsobom života. Pohyb a zdravý spôsob života sa objavuje v cieľoch viacerých predmetov, napríklad telesnej a športovej výchovy a biológie, etickej výchovy, techniky a sveta práce.

Charakteristickým znakom vzdelávacej oblasti sú vedomosti a praktické skúsenosti vedúce k rozvoju pohybových schopností, zlepšovaniu pohybovej výkonnosti žiaka, k získaniu základov športov a ich využívaniu s perspektívou ich uplatnenia v štruktúre vlastného pohybového režimu. Najdôležitejším poslaním je vytváranie vzťahu k pravidelnej pohybovej činnosti ako nevyhnutného základu zdravého životného štýlu. Vzdelávacia oblasť spája vedomosti, návyky a zručnosti spojené so zdravím, zdravým životným štýlom, pohybovou a športovou činnosťou nielen počas školskej dochádzky, ale i v dospelosti.

Všeobecným cieľom **telesnej a športovej výchovy** je umožniť žiakom si osvojiť, zdokonaľovať a upevňovať pohybové návyky a zručnosti na primeranej úrovni, zvyšovať svoju pohybovú gramotnosť, rozvíjať kondičné a koordinačné schopnosti, zvyšovať všeobecnú pohybovú výkonnosť a zdatnosť, prostredníctvom vykonávanej pohybovej aktivity pôsobiť a dbať o zdravie, vytvárať trvalý vzťah k pohybovej aktivite, telesnej výchove a športu s ohľadom na záujmy žiakov, ich predpoklady a individuálne potreby ako súčasť zdravého životného štýlu a predpokladu schopnosti celoživotnej starostlivosti o vlastné zdravie.

Žiaci končiaci základnú školu by mali mať vytvorenú predstavu o význame telesnej a športovej výchovy pri upevňovaní aktívneho zdravia, mali by poznať účinok vykonávaných cvičení na organizmus. Mali by samostatne prejavovať záujem o pohybové činnosti, mali zodpovedajúcu úroveň pohybových schopností v súlade s ich pohybovými predpokladmi, mali osvojené pohybové činnosti, z ktorých si dokážu vytvoriť pohybové programy pre vlastnú potrebu.

V rámci telesnej a športovej výchovy sa realizuje lyžiarsky výcvik pre žiakov VII. a VIII. ročníka (5 dňový pobyt) v mesiacoch január – február. V prípade doplnenia počtu bude pobyt ponúknutý žiakom IX. ročníka.

Prierezové témy (tematiky)

ISCED 2

<i>Osobnostný a sociálny rozvoj</i>	<i>skratka</i>
	OSR
<ul style="list-style-type: none"> • Má nadpredmetový charakter, prelína sa celým vzdelávaním. • Rozvoj osobnosti žiakov v oblasti postojov a hodnôt. 	

<ul style="list-style-type: none"> • Rozvoj osobných a sociálnych kompetencií. • Prispieva k pozitívnej sociálnej klíme školy a dobrým vzťahom medzi pedagógmi a žiakmi. • Vede žiakov k: <ul style="list-style-type: none"> - rozmyšľaniu o sebe, o svojom živote, vzťahoch s ľuďmi a smerovaní v budúcnosti; - uplatňovaní svojich práv a rešpektovaniu názorov, potrieb a práv ostatných; - ochrane svojho zdravia a odolávaniu rizikám. 	
cieľ (smerovaný na žiaka)	nosné predmety
Porozumieť sebe a iným.	SJL, ANJ, DEJ, HUV, VYV
Optimálne usmerňovať vlastné správanie,	
Osvojiť si, využívať a ďalej rozvíjať zručnosti komunikácie a vzájomnej spolupráce.	
Nadobudnúť základné prezentačné zručnosti osvojené na základe postupného spoznania svojich predpokladov a uplatňovať ich pri prezentácii seba a svojej práce.	
Získať a uplatňovať základné sociálne zručnosti pre optimálne riešenie rôznych situácií.	
Rešpektovať rôzne typy ľudí, ich názory a prístupy k riešeniu problémov.	

Výchova k manželstvu a rodičovstvu	<i>skratka</i> VMR
<ul style="list-style-type: none"> • Je prípravou na zodpovedné partnerské vzťahy, manželstvo a rodičovstvo. • Utváranie základných vedomostí a zodpovedných postojov v oblasti partnerských vzťahov a rodičovstva v súlade s vedeckými a etickými normami. • Možnosť využitia pomoci a služieb relevantných odborníkov. • Pri realizácii pedagóg: <ul style="list-style-type: none"> - vychádza zo životnej reality žiakov v konkrétnej triede, ich veku, zrelosti a vývinového štádia; - má taktný a citlivý prístup. 	
cieľ (smerovaný na žiaka)	nosné predmety
Osvojiť si základné poznatky o biologických, psychických a sociálnych zmenách, ktoré ovplyvňujú vývin osobnosti žiaka v súčasnosti i v budúcnosti.	BIO, OBN, ETV, NBV
Získať základné predpoklady pre zodpovedné rozhodnutia v oblasti partnerských vzťahov, manželstva a rodičovstva.	
Osvojiť si zásady bezpečného správania a porozumieť rizikám v oblasti sexuality.	
Uprednostňovať základné princípy zdravého životného štýlu a nerizikového správania vo svojom (každodennom) živote.	

Environmentálna výchova	<i>skratka</i> ENV
<ul style="list-style-type: none"> • Vede žiakov na veku primeranej úrovni k(u): <ul style="list-style-type: none"> - získaniu vedomostí, zručností, postojov a návykov k ochrane a zlepšovaniu životného prostredia, ktoré sú dôležité pre trvalo udržateľný život na Zemi; - komplexnému pochopeniu vzájomných vzťahov: človek – organizmy – životné prostredie, kde sú prepojené aspekty ekologické, ekonomické a sociálne. 	
cieľ (smerovaný na žiaka)	nosné predmety
Rešpektovať základné pravidlá pre správanie sa v prírode s ohľadom na organizmy a ich životné prostredie.	BIO, TECH
Rozpoznať a vyhodnotiť zmeny v prírode a vo svojom okolí.	
Poznať možnosti smerujúce k ochrane a zlepšeniu životného prostredia, podieľať sa na aktivitách (školy) smerujúcich k ochrane a zlepšeniu životného prostredia širšieho okolia (školy, obce,...)	
Získať informácie o zásahoch človeka do životného prostredia a vyhodnotiť ich dôsledky v lokálnych a globálnych súvislostiach.	
Rozlišovať technológie a výrobky šetrné k životnému prostrediu.	
Šetrne sa správať k prírodným zdrojom.	
Aktívne sa podieľať na eliminácii znečistenia životného prostredia.	

Mediálna výchova	<i>skratka</i> MV
<ul style="list-style-type: none"> • Médiá významne vplyvajú na vývin osobnosti a socializáciu detí a mladých ľudí, sú integrálnou súčasťou ich života, pričom výrazne ovplyvňujú ich správanie, utváranie hodnôt a životný štýl. • Má rotvíjať mediálnu gramotnosť žiakov a zvýšiť úroveň schopnosti kriticky prijímať, analyzovať, 	

<p>hodnotiť a komunikovať širokú škálu mediálnych obsahov a zmysluplne využívať media.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Na 2. stupni je dôležité, aby sa žiaci na veku primeranej úrovni orientovali v mediálnom svete a osvojili si stratégie bezpečného zaobchádzania s rôznymi druhmi médií. • Dôraz na rozvoj kritického myslenia. • Vhodné metódy: spoločné skúmanie, analyzovanie a samostatné premýšľanie + vychádzať z konkrétnej reality žiakov v triede. 	
cieľ (smerovaný na žiaka)	nosné predmety
Uvedomiť si význam a vplyv médií vo svojom živote a v spoločnosti.	INF, VYV, SJL
Nadobudnúť základné technické zručnosti potrebné pre používanie médií a media využívať zmysluplne.	
Pochopiť a rozlíšiť pozitíva a negatíva využívania, vplyvu médií a ich produktov.	
Získať kritický odstup od mediálnych produktov a ich obsahov a rozpoznať mediálne spracovanú realitu.	
Osvojiť si zodpovedný prístup pri využívaní médií na komunikáciu a vytváranie vlastných mediálnych produktov.	

Multikultúrna výchova	<i>skratka</i> MKV
<ul style="list-style-type: none"> • Aktuálna realita celosvetovej globálnej spoločnosti a multikultúrny charakter slovenskej spoločnosti sú spojené s rizikami predsudkov a stereotypov, ktoré sa prejavujú v rôznych podobách neznášanlivosti, rasizmu a xenofóbie. Žiaci sa každodenne dostávajú do kontaktu s príslušníkmi rôznych kultúr. • Má naučiť žiakov prostredníctvom spoznávania svojej kultúry a iných kultúr, histórie, zvykov a tradícií rešpektovať tieto kultúry ako rovnocenné a konštruktívne komunikovať, spolupracovať s príslušníkmi iných kultúr. • Mala by byť realizovaná postupmi a metódami, ktoré učia pochopiť a akceptovať medzikultúrne rozdiely a rešpektovať ľudské práva. • Úzko súvisí s regionálnou výchovou a tradičnou ľudovou kultúrou (REG), ktorá je na 2. stupni súčasťou MKV. REG: <ul style="list-style-type: none"> - je zacielená na živé a hodnotné hmotné i nehmotné kultúrne dedičstvo Slovenska; - poznanie tradícií je základom kultúrnej identity. - Spoznávaním svojho regiónu, jeho kultúrneho a prírodného bohatstva sa prispieva u žiakov k formovaniu ich historického vedomia. - vhodné formy: projekty, exkurzie, tematické vychádzky v regióne; - vhodná ako súčasť predmetov: výtvarná výchova, hudobná výchova a etická výchova, dejepis a geografia. 	
cieľ (smerovaný na žiaka)	nosné predmety
Rešpektovať prirodzenú rozmanitosť spoločnosti.	ANJ, DEJ, GEG, HUV, VYV
Spoznávať rozličné tradičné aj nové kultúry a subkultúry.	
Akceptovať kultúrnu rozmanitosť ako spoločenskú realitu.	
Uplatňovať svoje práva a rešpektovať práva iných ľudí.	
Mať možnosť spoznať naše kultúrne dedičstvo a rozvíjať tak svoju kultúrnu identitu.	

Ochrana života a zdravia	<i>skratka</i> OŽZ
<ul style="list-style-type: none"> • Jej zámerom je nasmerovať žiakov k ochrane svojho zdravia a života, tiež zdravia a života iných ľudí prostredníctvom teoretických a praktických poznatkov, zručností v sebaochrane, poskytovaní pomoci iným v prípade ohrozenia zdravia a života. • Integruje postoje, vedomosti a zručnosti žiakov zamerané na zdravý životný štýl a ochranu života a zdravia v mimoriadnych a nepredvídaných situáciách. • Výučba je realizovaná v rámci telesnej a športovej výchovy a biológie, ako aj samostatných organizačných foriem vyučovania: účelové cvičenia. • Účelové cvičenia sa uskutočňujú 2 razy do roka v trvaní 5 hodín, spravidla na jeseň a na jar. 	
cieľ (smerovaný na žiaka)	nosné predmety
Rozpoznať nebezpečné situácie ohrozujúce život a zdravie.	TSV, účelové cvičenia
Osvojiť si praktické zručnosti v sebaochrane.	
Pochopiť dôležitosť poskytnutia pomoci iným v prípade ohrozenia zdravia a života.	
Vedieť poskytnúť predlekársku prvú pomoc.	
Mať možnosť cieľavedome rozvíjať svoju telesnú zdatnosť a odolnosť organizmu na	

fyzickú a psychickú záťaž v náročných životných situáciách.	
Orientovať sa pri pohybe a pobyte v prírode.	

Multikultúrna výchova

Multikultúrna výchova je zaradená do obsahu vzdelávania s ohľadom na slovenské kultúrne prostredie, kde po stáročia spolunažívali príslušníci rôzneho etnického, národného, náboženského a kultúrneho pôvodu. Tradičná kultúrna rozmanitosť sa pritom v súčasnosti ešte prehĺbuje vďaka viacerým trendom, ktoré sa často zastrešujú pojmom globalizácia. Jedným z týchto trendov, ktorý výrazne zvyšuje rozmanitosť kultúr na Slovensku, je migrácia príslušníkov vzdialenejších a doposiaľ nepoznaných kultúr a subkultúr. Multikultúrnosť slovenskej spoločnosti však nikdy neznamenal len pokojné spolunažívanie rôznych skupín obyvateľov, ale vždy bola a dodnes je poznačená aj predsudkami a stereotypmi, ktoré sa prejavujú v rôznych podobách neznášanlivosti, rasizmu, či xenofóbie.

Žiaci všetkých vekových kategórií budú čoraz častejšie v osobnom aj verejnom živote vystavení rôznym kultúrnym vplyvom a v čoraz väčšej miere sa budú dostávať do kontaktu s príslušníkmi iných kultúr. Preto je potrebné, aby boli na tieto výzvy pripravení a aby boli schopní rozoznať, rešpektovať a podporovať rôzne kultúrne ukotvenie vo svojom okolí. Cieľom prierezovej témy multikultúrna výchova je preto výchovné a vzdelávacie pôsobenie zamerané na rozvoj poznania rozličných tradičných aj nových kultúr a subkultúr, akceptáciu kultúrnej rozmanitosti ako spoločenskej reality a rozvoj tolerance, rešpektu a prosociálneho správania a konania vo vzťahu ku kultúrnej odlišnosti. Edukačná činnosť je zameraná na to, aby škola a školské vzdelávanie fungovali ako spravodlivé systémy, kde majú všetci žiaci rovnakú príležitosť rozvíjať svoj potenciál. Žiaci spoznávajú svoju kultúru aj iné kultúry, históriu, zvyky a tradície ich predstaviteľov, rešpektujú tieto kultúry ako rovnocenné a dokážu s ich príslušníkmi konštruktívne komunikovať a spolupracovať.

Multikultúrnou výchovu možno prirodzene začleniť do humanitných a spoločenskovedných predmetov. Prvky multikultúrnej výchovy však možno v obsahovej a metodologickej rovine či s pomocou vhodných príkladov rozvíjať aj v prírodovedných predmetoch či pri výučbe materinského a cudzích jazykov.

Realizácia : začlenenie témy do učebných osnov predmetov – anglický jazyk, nemecký jazyk, dejepis, slovenský jazyk a literatúra, geografia.

Mediálna výchova

Cieľom prierezovej tematiky je rozvinúť:

- schopnosť uplatňovať stratégie kompetentného zaobchádzania s rôznymi druhmi médií a ich produktmi,
- spôsobilosť zmysluplne, kriticky a selektívne využívať médiá a ich produkty (čo znamená viesť žiakov k tomu, aby lepšie poznali a chápali pravidlá fungovania „mediálneho sveta“, zmysluplne sa v ňom orientovali a selektovane využívali médiá a ich produkty podľa toho, ako kvalitne plnia svoje funkcie, najmä výchovno-vzdelávaciu a mravnú),
- schopnosť vytvoriť si ako občan vlastný názor na médiá na základe prijímaných informácií,
- schopnosť kriticky posudzovať mediálne šírené posolstvá, objavovať v nich to hodnotné, pozitívne formujúce ich osobnostný a profesijný rast, ale tiež ich schopnosť uvedomovať si negatívne mediálne vplyvy na svoju osobnosť a snažiť sa ich zodpovedným prístupom eliminovať.

Realizácia: začlenenie témy do učebných osnov predmetov – slovenský jazyk, informatika, výtvarná výchova, technika.

Osobnostný a sociálny rozvoj

Prierezová oblasť osobnostný a sociálny rozvoj rozvíja ľudský potenciál žiakov, poskytuje žiakom základy pre plnohodnotný a zodpovedný život. Znamená to nielen študijný

(akademický) rozvoj žiakov, ale aj rozvíjanie osobnostných a sociálnych spôsobilostí, ktoré spätne akademický rozvoj podporujú.

Cieľom je rozvíjať u žiakov sebareflexiu (rozmyšľať o sebe), sebapoznávanie, sebaúctu, sebadôveru a s tým spojené prevzatie zodpovednosti za svoje konanie, osobný život a seba vzdelávanie, naučiť žiakov uplatňovať svoje práva, ale aj rešpektovať názory, potreby a práva ostatných, pomáhať žiakom získavať a udržať si osobnostnú integritu, pestovať kvalitné medziľudské vzťahy, rozvíjať sociálne zručnosti potrebné pre život a spoluprácu, podporovať svojím obsahom prevenciu sociálno-patologických javov v škole (prevenciu šikanovania, agresivity, užívania návykových látok).

Téma sa prelína všetkými vzdelávacími oblasťami, pričom sa pri jej uskutočňovaní berú do úvahy aktuálne potreby žiakov. Nevyhnutné je, aby sa všetky témy realizovali prakticky, prostredníctvom vhodných cvičení, modelových situácií, diskusií, hier a iných interaktívnych metód. Najvhodnejšia je forma kurzu.

Realizácia: téma je začlenená do všetkých učebných predmetov, je realizovaná výchovnými a vzdelávacími stratégiami, napĺňaním kompetencií žiakov, podporou foriem a metód aktívneho učenia žiakov.

Environmentálna výchova

Problém zachovania života na Zemi sa stáva globálnym problémom. Cieľom tejto prierezovej témy je prispieť k rozvoju osobnosti žiaka tak, že v oblasti vedomostí, zručností a schopností nadobudne schopnosť chápať, analyzovať a hodnotiť vzťahy medzi človekom a jeho životným prostredím na základe poznania zákonov, ktorými sa riadi život na Zemi, poznať a chápať súvislosti medzi vývojom ľudskej populácie a vzťahom k prostrediu v rôznych oblastiach sveta, pochopiť súvislosti medzi lokálnymi a globálnymi problémami a vlastnú zodpovednosť vo vzťahu k prostrediu,

- rozvíjať si spôsobilosti, ktoré sú nevyhnutné pre každodenné konanie a postoje človeka k životnému prostrediu;
- rozvíjať spoluprácu v pri ochrane a tvorbe životného prostredia na miestnej, regionálnej a medzinárodnej úrovni;
- pochopiť sociálne a kultúrne vplyvy, ktoré determinujú ľudské hodnoty a správanie, vedomie individuálnej zodpovednosti za vzťah človeka k prostrediu ako spotrebiteľa a výrobcu;
- vedieť hodnotiť objektivitu a závažnosť informácií o stave životného prostredia a komunikovať o nich, racionálne ich obhajovať a zdôvodňovať svoje názory a stanoviská;
- využívať informačné a komunikačné technológie a prostriedky pri získavaní a spracúvaní informácií, ako aj prezentácii vlastnej práce.

V oblasti postojov a hodnôt nadobudne schopnosť:

- vnímať život ako najvyššiu hodnotu;
- pochopiť význam udržateľného rozvoja ako pozitívnej perspektívy ďalšieho vývoja ľudskej spoločnosti;
- posilňovať pocit zodpovednosti vo vzťahu k živým organizmom a ich prostrediu;
- podporovať aktívny prístup k tvorbe a ochrane životného prostredia prostredníctvom praktickej výučby;
- posilňovať pocit zodpovednosti vo vzťahu k zdravému životnému štýlu a k vnímaniu estetických hodnôt prostredia;
- schopnosť vnímať a citlivo pristupovať k prírode a prírodnému a kultúrnemu dedičstvu;
- prehlbovať, rozvíjať a upevňovať hodnotový systém v prospech konania k životnému prostrediu;
- rozvíjať schopnosť kooperovať v skupine, deliť si úlohy, niest zodpovednosť.

Realizácia : začlenenie témy do učebných osnov predmetov – biológia, chémia, fyzika, geografia, svet práce, technika, občianska náuka, etická výchova.

*-začlenenie do obsahu prierezovej témy Ochrana života a zdravia – Účelové cvičenia
Obsah a realizácia učiva :*

- riešenie mimoriadnych situácií- civilná ochrana, zdravotná príprava, pohyb a pobyt v prírode a jej ochrana, dopravná výchova, výchova k bezpečnému správaniu.

Účelové cvičenia (ÚC) v 5.-9. ročníku realizujeme v prírode 2 krát v roku po 5 hodín s pravidla na jeseň a jar. Pred realizáciou ÚC vykonáme deň prípravy z teoretickej časti učiva v rozsahu 3-5 hodín .

Dopravná výchova – výchova k bezpečnosti v cestnej premávke

V každodennom živote sa žiaci stávajú účastníkmi cestnej premávky ako chodci, cyklisti, cestujúci v prostriedkoch hromadnej alebo osobnej dopravy a pod. Okrem pozitívnych stránok má doprava a motorizmus aj veľa záporných stránok. Neúmerne je počet dopravných nehôd, ktorých účastníkmi sú deti v mladšom a staršom školskom veku. Základné vedomosti, zručnosti a návyky zamerané na bezpečné správanie sa v rôznych dopravných situáciách získavajú deti najmä prostredníctvom školy.

Dopravná výchova je povinnou súčasťou výchovy a vzdelávania žiakov základných škôl. Úlohou dopravnej výchovy v školách je postupne pripraviť deti na samostatný pohyb v cestnej premávke – ako chodcov alebo cyklistov – pričom je potrebné mať na zreteli aj aspekt výchovy budúcich vodičov motorových vozidiel. Realizácia učebnej činnosti sa uskutočňuje v objekte školy alebo v bezpečných priestoroch v okolí školy.

Ciele dopravnej výchovy na ZŠ sú zamerané na všetky tri oblasti osobnosti žiaka, na oblasť kognitívnu, afektívnu a psychomotorickú, ktoré je potrebné proporcionálne rozvíjať. Ciele sú zostavené v zmysle týchto kritérií:

- pochopiť funkcie dopravy ako riadeného systému vymedzeného všeobecne záväznými právnymi predpismi, formovať mravné vedomie a správanie sa v zmysle morálnej a právnej zodpovednosti pri chôdzi a jazde v cestnej premávke,
- osvojiť si zásady bezpečného správania sa v cestnej premávke podľa všeobecne záväzných právnych predpisov, ako chodec, cyklista, cestujúci (spolujazdec),
- naučiť deti pozorovať svoje okolie, vyhodnocovať situáciu z hľadiska bezpečnosti a aplikovať návyky bezpečného správania sa v cestnej premávke v praktickom živote,
- zvládnuť techniku chôdze a jazdy na bicykli,
- zvládnuť základné taktické prvky chôdze a jazdy v cestnej premávke,
- pochopiť význam technického stavu a údržby vozidiel pre bezpečnú jazdu v cestnej premávke a prakticky zvládnuť základné úlohy údržby bicykla,
- uvedomiť si význam technických podmienok dopravy a zariadení ovplyvňujúcich bezpečnosť cestnej premávky.

Prierezová tematika sa realizuje v špecializovaných kurzoch počas na konci školského roka.

Realizácia :

- kurz v rozsahu 2x 3h v mesiaci jún príslušného roka,

-začlenenie témy do učebných osnov predmetov – slovenský jazyk a literatúra, geografia, anglický jazyk, výtvarná výchova, fyzika, biológia, dejepis, telesná a športová výchova.

*-začlenenie do obsahu prierezovej témy Ochrana života a zdravia – Účelové cvičenia
Obsah a realizácia učiva :*

- riešenie mimoriadnych situácií- civilná ochrana, zdravotná príprava, pohyb a pobyt v prírode a jej ochrana, dopravná výchova, výchova k bezpečnému správaniu.

Účelové cvičenia (ÚC) v 5.-9. ročníku realizujeme v prírode 2 krát v roku po 5 hodín s pravidla na jeseň a jar. Pred realizáciou ÚC vykonáme deň prípravy z teoretickej časti učiva v rozsahu 3-5 hodín .

Ochrana života a zdravia

Ochrana človeka a zdravia (OŽZ) sa v základných školách realizuje prostredníctvom jednotlivých učebných predmetov ako aj samostatných organizačných foriem vyučovania – účelových cvičení. Ochrana života človeka a jeho zdravia integruje postoje, vedomosti a zručnosti žiakov zamerané na ochranu života a zdravia v mimoriadnych situáciách. Podobne pri pobyte a pohybe v prírode, ktoré môžu vzniknúť vplyvom nepredvídaných skutočností ohrozujúcich človeka a jeho okolie.

Snahou je pripraviť každého jednotlivca na život v prostredí, v ktorom sa nachádza. Nevyhnutným predpokladom k tomu je neustále poznávanie prostredia prostredníctvom pohybu a pobytu v prírode. Prierezová téma sa zameriava na zvládnutie situácií vzniknutých vplyvom priemyselných a ekologických havárií, dopravnými nehodami, živelnými pohromami a prírodnými katastrofami. Zároveň napomáha zvládnuť nevhodné podmienky v situáciách vzniknutých pôsobením cudzej moci, terorizmom voči občanom nášho štátu. U žiakov by sa mal formovať vzťah k problematike ochrany svojho zdravia a života, tiež zdravia a života iných ľudí. K tomu je potrebné poskytnúť žiakom teoretické vedomosti, praktické poznatky, pomôcť im osvojiť si vedomosti a zručnosti v sebaochrane. Vyškoliť ich v poskytovaní pomoci iným v prípade ohrozenia zdravia a života, rozvinúť morálne vlastnosti žiakov, tvoriace základ vlasteneckého a národného cítenia, formovať predpoklady na dosiahnutie vyššej telesnej zdatnosti a celkovej odolnosti organizmu na fyzickú a psychickú záťaž náročných životných situácií.

Prierezová téma sa realizuje obsahom:

- riešenie mimoriadnych situácií – civilná ochrana,
- zdravotná príprava,
- pohyb a pobyt v prírode.

Realizácia :

- kurz v rozsahu 2 x 3h v mesiaci jún príslušného roka,

- Účelové cvičenia : Obsah a realizácia učiva :

- riešenie mimoriadnych situácií- civilná ochrana, zdravotná príprava, pohyb a pobyt v prírode a jej ochrana, dopravná výchova, výchova k bezpečnému správaniu.

Účelové cvičenia (ÚC) v 5.-9. ročníku realizujeme v prírode 2 krát v roku po 5 hodín s pravidla na jeseň a jar. Pred realizáciou ÚC vykonáme deň prípravy z teoretickej časti učiva v rozsahu 3-5 hodín .

Tvorba projektu a prezentačné zručnosti

Prierezová téma rozvíja u žiakov kompetencie tak, aby vedeli – komunikovať, argumentovať, používať informácie a pracovať s nimi, riešiť problémy, spolupracovať v skupine, prezentovať sám seba, ale aj prácu v skupine. Ciele aj obsah prierezovej témy je súčasťou viacerých predmetov. Hlavným cieľom je, aby žiaci prostredníctvom vlastnej organizácie práce naučili sa riadiť seba, tím, vypracovať si harmonogram svojich prác, získať potrebné informácie, spracovať ich, vedeli si hľadať aj problémy, ktoré treba riešiť, správne ich pomenovať, utvoriť hypotézu overiť ju a pod.

Naučia sa prezentovať svoju prácu písomne aj verbálne s použitím informačných a komunikačných technológií.

Výsledkom vzdelávania bude, že žiak vhodným spôsobom dokáže zareagovať v rôznych kontextových situáciách, nadviazať kontakt, zostaviť základné písomnosti osobnej agendy, pozná ich funkciu, formálnu úpravu a vie ju aplikovať, využiť nástroje IKT, identifikovať a popísať problém, podstatu javu, získať rôzne typy informácií, zhromažďovať, triediť a selektovať ich, kultivovane prezentovať svoje produkty, názory, vytvoriť plán prezentácie, naplánovať a realizovať základný výskum, určiť svoje silné stránky a vie ich využiť pri vhodnom výbere témy, vie aplikovať vhodnú formálnu štruktúru na prezentáciu výsledkov svojho výskumu.

Realizácia: téma je začlenená do všetkých učebných predmetov, je realizovaná výchovnými a vzdelávacími stratégiami, napĺňaním kompetencií žiakov, podporou foriem a metód aktívneho učenia žiakov.

Regionálna výchova a tradičná ľudová kultúra

Prierezová téma Regionálna výchova a tradičná ľudová kultúra úzko súvisí s prierezovou témou Multikultúrna výchova, ale vo svojom obsahu sa ešte hlbšie zaoberá živým a hodnotným hmotným a nehmotným kultúrnym dedičstvom Slovenskej republiky.

Nakoľko sa vláda Slovenskej republiky zaviazala realizovať Odporúčania na ochranu tradičnej kultúry a folklóru a Generálnou konferenciou UNESCO bol schválený: Dohovor o ochrane nehmotného kultúrneho dedičstva ako aj Dohovor o ochrane a podpore rozmanitosti kultúrnych prejavov, odporúčame uvedenú prierezovú tému nenásilnou formou začleniť vo vyučovaní do viacerých predmetov, prostredníctvom ich obsahov, ale aj formou projektov, exkurzií a pod. Vhodnými sa javia najmä predmety výtvarná, hudobná, literárna a etická výchova, pracovné vyučovanie, ale aj dejepis, prírodoveda, vlastiveda a geografia. V rámci školského vzdelávacieho programu môže byť obsah prierezovej témy zaradený do voliteľných vyučovacích predmetov, ako napr. regionálna výchova, regionálny dejepis, geografia, výtvarné spracovanie materiálu, zborový spev, detské hudobné divadlo, literárno-dramatické divadlo a i.

Realizácia: začlenenie témy do učebných osnov predmetov – občianska náuka, dejepis, geografia, slovenský jazyk a literatúra.

Vo výchovno-vzdelávacom procese implementujeme obsah Národného štandardu finančnej gramotnosti.

Osobitosti a podmienky na výchovu a vzdelávanie žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami

Žiak so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami je žiak, u ktorého je potrebné zabezpečiť ďalšie zdroje na podporu efektívneho vzdelávania. Použitie ďalších zdrojov umožní vytvoriť kvalitatívne nové prostredie, zodpovedajúce potrebám žiakov, ktorí si vyžadujú špeciálny prístup vo vzdelávaní. Špeciálne výchovno-vzdelávacie potreby sú u žiaka diagnostikované školským zariadením výchovného poradenstva a prevencie.

Špeciálnou výchovno-vzdelávacou potrebou je požiadavka na úpravu podmienok (obsahu, foriem, metód, prostredia a prístupov) vo výchove a vzdelávaní pre žiaka. Špeciálne výchovno-vzdelávacie potreby vyplývajú zo zdravotného znevýhodnenia alebo nadania alebo vývinu žiaka v sociálne znevýhodnenom prostredí, zohľadnenie ktorých mu zabezpečí rovnocenný prístup k vzdelávaniu, primeraný rozvoj schopností alebo osobností ako aj dosiahnutie primeraného stupňa vzdelania a primeraného začlenenia do spoločnosti.

Podľa školského zákona § 29 ods. 10 do triedy základnej školy možno začleniť žiaka so ŠVVP. Ak riaditeľ školy alebo príslušné zariadenie výchovného poradenstva a prevencie zistí, že vzdelávanie nie je na prospech začlenenému žiakovi alebo žiakom, ktorí sú účastníkmi výchovy a vzdelávania, navrhne po písomnom súhlase orgánu miestnej štátnej správy v školstve a príslušného zariadenia výchovného poradenstva a prevencie zákonnému zástupcovi iný spôsob vzdelávania dieťaťa. Ak zákonný zástupca nesúhlasí so zmenou spôsobu vzdelávania svojho dieťaťa, o jeho ďalšom vzdelávaní rozhodne súd.

Hodnotenie a klasifikácia sa vykonáva podľa metodických pokynov na hodnotenie žiakov so ŠVVP.

ZŠ Zeleneč poskytuje podľa zákona vzdelávanie pre všetkých žiakov primárneho a nižšieho stredného vzdelania bez rozdielu, avšak na vzdelávanie žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami nie je špecificky zameraná. Práca s takýmito žiakmi spočíva v uplatňovaní špeciálnych metód a foriem výchovno-vzdelávacej práce.

Žiak so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami je spravidla:

1. žiak so zdravotným znevýhodnením

- žiak so zdravotným postihnutím (s mentálnym postihnutím, so sluchovým postihnutím, so zrakovým postihnutím, s telesným postihnutím, s narušenou komunikačnou schopnosťou, s autizmom alebo inými pervazívnymi vývinovými poruchami, s viacnásobným postihnutím),
- žiak chorý alebo zdravotne oslabený, žiak s vývinovými poruchami (poruchou aktivity a pozornosti, s vývinovou poruchou učenia), žiak s poruchou správania, okrem detí umiestnených do špeciálnych výchovných zariadení na základe rozhodnutia súdu.

Pri práci so žiakmi so ŠVVP spolupracujeme s Centrom pedagogicko-psychologického poradenstva a prevencie (CPPPaP) v Trnave alebo s Centrom špeciálno-pedagogického poradenstva (CSPP) v Trnave, ktoré v spolupráci s triednymi učiteľmi uskutoční vyšetrenie a vypracúva správu a odporúčanie.

Individuálny výchovno-vzdelávací program žiakov so ŠVVP tvorí triedny učiteľ v spolupráci s ostatnými vyučujúcimi na základe odporúčaní odborného zamestnanca CPPPaP alebo CSPP.

Škola dlhodobo úspešne vzdeláva žiakov s vývinovými poruchami učenia.

Špecifiká hodnotenia vzdelávacích výsledkov žiakov spočívajú v hodnotení a klasifikácii na základe podkladov, ktoré učiteľ získal špeciálnymi metódami a postupmi, ktoré sú stanovené

špeciálnymi potrebami žiaka podľa stanovenej diagnózy. Pri hodnotení sa postupuje podľa aktuálnych metodických pokynov MŠ SR pre žiakov podľa druhu postihnutia.

2. žiak zo sociálne znevýhodneného prostredia

Pre zabezpečenie výchovy a vzdelávania žiakov zo sociálne znevýhodneného prostredia škola v spolupráci so zriaďovateľom poskytuje žiakom v hmotnej núdzi pomoc, ktorú podľa rozhodnutia stanovil Úrad práce a sociálnych vecí. Týmto žiakom poskytujeme individuálnu starostlivosť aj uplatňovaním individuálneho prístupu a formou diferencovaného vyučovania.

3. žiak s nadaním

Individuálny rozvoj talentov zabezpečujeme prípravou žiakov na súťaže, olympiády rôzne kultúrno-spoločenské aktivity a ponukou záujmových útvarov, kde tieto deti majú možnosť rozvíjať svoje nadanie po dohode s vedúcim útvaru. Materiálne zabezpečenie pre vzdelávanie nadaných žiakov (špeciálne učebnice, encyklopédie, alternatívne učebné materiály, učebné pomôcky, výpočtová a rozmnožovacia technika a pod.) je obmedzené na pomoc rodičov týchto žiakov.

Výchova a vzdelávanie detí a žiakov so zdravotným znevýhodnením sa v ZŠ Zeleneč uskutočňuje v triedach spolu s ostatnými žiakmi školy.

Pri výchove a vzdelávaní detí a žiakov s vývinovými poruchami učenia sa postupuje v zmysle vzdelávacích programov pre žiakov s vývinovými poruchami učenia.

Základné podmienky vzdelávania žiakov so ŠVVP v bežných triedach základných škôl (integrované vzdelávanie)

Ak je znevýhodnenie žiaka takého charakteru, že je mu potrebné vytvoriť špeciálne podmienky na vzdelávanie, takýto žiak má špeciálne výchovno-vzdelávacie potreby a musí byť na škole evidovaný ako žiak so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami, za podmienky súhlasu jeho zákonného zástupcu.

Potvrdenie o tom, že žiak má špeciálne výchovno-vzdelávacie potreby vydáva podľa kompetencií školské zariadenie výchovného poradenstva a prevencie na základe odborného vyšetrenia.

Individuálny výchovno-vzdelávací program je súčasťou povinnej dokumentácie žiaka so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami, individuálne integrovaného v bežnej triede základnej školy. Je to dokument, ktorého účelom je plánovanie vzdelávania žiaka podľa jeho špeciálnych výchovno-vzdelávacích potrieb.

Individuálny výchovno-vzdelávací program obsahuje:

- základné informácie o žiakovi a vplyve jeho diagnózy na výchovno-vzdelávací proces;
- požiadavky na úpravu prostredia školy a triedy;
- modifikáciu učebného plánu a učebných osnov;
- aplikáciu špeciálnych vzdelávacích postupov;
- špecifické postupy hodnotenia učebných výsledkov žiaka;
- špecifiká organizácie a foriem vzdelávania;
- požiadavky na zabezpečenie kompenzačných pomôcok a špeciálnych učebných pomôcok;
- zabezpečenie servisu odborníkov – špeciálneho pedagóga, liečebného pedagóga, psychológa, logopéda a iných.

Všetky špecifické úpravy sa vypracovávajú v individuálnom rozsahu a kvalite tak, aby zodpovedali špeciálnym výchovno-vzdelávacím potrebám konkrétneho žiaka.

Individuálny výchovno-vzdelávací program vypracováva triedny učiteľ v spolupráci so špeciálnym pedagógom, prípadne ďalšími zainteresovanými odbornými pracovníkmi podľa potreby. Ak je žiakovi so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami potrebné prispôbiť obsah a formy vzdelávania v jednom alebo viacerých vyučovacích predmetoch, vypracuje vyučujúci daného predmetu v spolupráci so špeciálnym pedagógom ako súčasť individuálneho vzdelávacieho programu *Úpravu učebných osnov konkrétneho predmetu*. Ide o úpravu obsahu vzdelávania žiaka, nie o redukciu obsahu učiva. Vychádza sa pri tom z učebných osnov konkrétneho predmetu v zmysle úpravy učiva s prihliadnutím na špecifiká vyplývajúce zo zdravotného znevýhodnenia žiaka. Vyučujúci učiteľ v spolupráci so špeciálnym pedagógom vypracuje postupnosť krokov pri preberaní učiva príslušného predmetu. Úprava učebných osnov predmetu, ktorá je súčasťou individuálneho vzdelávacieho programu, sa vypracováva len pre tie vyučovacie predmety, v ktorých žiak nemôže postupovať podľa učebných osnov daného ročníka žiaka.

Vzdelávací program pre žiakov s vývinovými poruchami učenia ISCED 1 – primárne vzdelávanie

ISCED 2 – nižšie stredné vzdelávanie

Ciele výchovy a vzdelávania žiakov s VPU

Žiaci základných škôl a špeciálnych tried pre žiakov s VPU v základnej škole plnia rovnaké ciele vzdelávania ako ostatní žiaci základných škôl na primárnom a nižšom sekundárnom stupni vzdelávania.

Stupeň vzdelania

Primárne vzdelávanie a nižšie stredné vzdelávanie

Profil absolventa

Osvojené kľúčové kompetencie absolventa základnej školy v prípade žiakov s VPU odpovedajú profilu absolventa primárneho a nižšieho stredného stupňa školského vzdelávania.

Vzdelávacie oblasti

Obsah školského vzdelávania žiakov s VPU v špeciálnych triedach a v školskej integrácii v základných školách je rovnaký ako obsah školského vzdelávania žiakov základných škôl.

Vo vzdelávacej oblasti jazyk a komunikácia je zaradený predmet individuálna logopedická intervencia (ďalej len „ILI“) a rozvíjanie špecifických funkcií (ďalej len „RŠF“), ako špecifické predmety určené pre žiakov s narušenou komunikačnou schopnosťou a s VPU.

Charakteristika výchovy a vzdelávania žiakov s VPU

Podľa tohto vzdelávacieho programu sa vzdelávajú žiaci, ktorí majú diagnostikované špecifické vývinové poruchy učenia (VPU).

Medzinárodná klasifikácia chorôb, 10. revízia (MKCH-10) v kategórii Poruchy psychického vývinu (F 80-89) samostatne vymedzuje špecifické poruchy školských zručností (F 81) a rozlišuje: F 81.0 špecifickú poruchu čítania (u nás označovanú termínom dyslexia), F 81.1 špecifickú poruchu hláskovania (doslovný preklad z angl. spelling disorder, u nás ju nazývame dysortografia), F 81.2 špecifickú poruchu aritmetických schopností (dyskalkúlia), F 81.3 zmiešanú poruchu školských zručností (súčasný výskyt dyskalkúlie s dyslexiou alebo dysortografiou), F 81.8 iné vývinové poruchy školských zručností (uvádza sa dysgrafia) a F 81.9 nešpecifikovanú vývinovú poruchu školských zručností (neschopnosť učiť sa).

Pre všetky uvedené poruchy platí, že sa objavujú od raného štádia osvojovania si danej zručnosti, nie sú jednoducho dôsledkom nedostatočnej príležitosti učiť sa, nevyplývajú z mentálnej retardácie alebo sensorického deficitu (poruchy zraku) a ich príčinou nie je získané

poškodenie mozgu alebo ochorenie.

V popise príznakov (MKCH-10) dyslexie hlavnou črtou je špecifické a významné spomalenie vývinu schopnosti čítať. Narušené môže byť chápanie čítaného, spoznávanie čítaných slov, čítanie nahlas a tiež výkon v úlohách, ktoré vyžadujú čítanie. Často sa spája s dysortografiou a pretrváva až do dospelovania, aj keď sa určitý pokrok v čítaní dosahuje. Dyslexii zvyčajne predchádza výskyt narušeného vývinu reči v anamnéze. Bežné sú pridružené poruchy v emocionálnej sfére a správaní v školskom veku. Dysortografiu charakterizuje špecifické a významné spomalenie osvojovania si písanej reči – správneho písania slov a pravopisu. (Mikulajová In: Kerekrétiová a kol.,2009)

Pri dyskalkúlii ťažisko deficitov spočíva v kognitívnych poruchách. Dyskalkúlia je špecifická porucha matematických funkcií. Najvýraznejším prejavom je narušenie chápania symbolickej povahy čísla ako grafického znaku a neprimerané lipnutie na konkrétnych názorných predstavách. Jedná sa v podstate o poruchu abstraktného myslenia. (Matějček, 1995)

VPU majú individuálny charakter a vznikajú na podklade dysfunkcií centrálnej nervovej sústavy. Sú jedným z druhov narušenej komunikačnej schopnosti ako narušenie grafickej stránky reči: agrafia, alexia, akalkúlia, dyslexia, dysortografia, dysgrafia, dyskalkúlia. (Lechta In: Kerekrétiová a kol.,2009)

V klinickom obraze špecifických VPU sa okrem špecifických ťažkostí v osvojovaní si čítania, písania, pravopisu a matematických schopností vyskytujú aj ďalšie poruchy a dysfunkcie (všetky súčasne vidíme zriedka):

- deficity v poznávacích schopnostiach,
- deficity v jazykových schopnostiach,
- deficity v exekutívnych funkciách: v pozornosti, plánovaní a monitorovaní vlastnej aktivity,
- percepčno-motorické deficity,
- deficity v jemnej motorike a koordinácii,
- ťažkosti s orientáciou v čase a priestore,
- hyperaktivita, impulzivita. (Mikulajová In:Kerekrétiová a kol., 2009)

Špecifiká výchovy a vzdelávania

Vzdelávanie žiakov s VPU v triede spolu s ostatnými žiakmi školy (v školskej integrácii)

Každý žiak, ktorý je vzdelávaný v školskej integrácii v základnej škole v triede spolu so žiakmi bez ŠVVP má vyplnený Návrh na prijatie. Pre takého žiaka riaditeľ školy zabezpečí odbornú špeciálnopedagogickú a logopedickú starostlivosť v spolupráci s centrom špeciálnopedagogického poradenstva alebo s centrom pedagogicko-psychologického poradenstva.

Kompetenčný profil žiaka (s. 13)

Vnútorňý systém kontroly a hodnotenia detí a žiakov (viď príloha)

Učebňý plán, vyučovacie predmety školského vzdelávacieho programu (s. 21, 36; viď príloha)

Výchovňý program ŠKD (viď príloha)

Učebňé osnovy (viď príloha)

Vnútorňý systém kontroly a hodnotenia zamestnancov (viď príloha)

Požiadavky na kontinuálne vzdelávanie pedagogických zamestnancov (viď príloha)

Ročňý plán práce školy - (Spolupráca s inými subjektmi, plán výletov, exkurzií a vychádzok, nepovinná príloha - zmena vyhradená)

Osobitosti a podmienky na výchovu a vzdelávanie žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami (s. 53)